Dayanışma

EYLÜL 1984 SAYI: 26 2.- DM

Faşist Yönetimin Başbakanı Almanya'da

Geçtiğimiz günlerde Turgut Özal "işbilir, işbitirir" ekibi ve kalabalık bir işadamları gurubu ile birlikte F.Almanya'yı ziyaret etti. Boyalı basın bu ziyaret öncesi fikir ve işbirliği etmişcesine büyük bir şamata kopardı. Bu cümleden olarak Milliyet ve Tercüman gazeteleri Kohl'un Özal'a bir mesajını yayınladılar. Güya F.Almanya Başbakanı bu mesajında, Almanya'nın ekonomik gelişme umudunun, Türkiye'de inşası düşünülen nükleer santral için F.Alman firmasının tercih edilmesine bağlı olduğunu iletmiş. Tercüman gazetesi ise bu "tantana kampanyasında" ayrıca yurtdışındaki işçilerin sorunlarını tespit ve Özal'a bildirme görevini üstlendi. Böylece nükleer santral ihalesi, serbest dolaşım hakkı gibi "büyük kozlara" sahip olan Özal'ın, F.Almanya'daki Türkiyeli işçilerin dev sorunları için çetin pazarlıklar yapacağı ve önemli gelişmeler sağlayacağı görüntüsü yaratılmaya çalışıldı.

Ancak evdeki hesap çarşıya uymadı. "Büyük koz"lardan birisi olan serbest dolaşım hakkı, Federal Almanya'daki yabancı düşmanlığının şampiyonlarından Zimmermann'ın küçük bir "ayak oyunu" ile ve üstelik Dışişleri Bakanı Genscher bile kontripiyede bırakılarak boşa çıkarıldı. Zimmermann konuyla ilgili olarak bir enstitüye hazırlattığı raporda, Türkiye 1985 yılında ortak pazara tam üye olsa dahi, Türkiye'nin iş piyasasının diğer ortak pazar ülkesi işçilerin de bu ülkede istihdamına olanak sağlayacak bir düzeye gelmeden, Türkiye'li işçiler için Avrupa ülkelerinde serbest dolaşım hakkının uygulanamayacağını tespit ettirdi. F.Almanya'nın Türkiye vatandaşlarına getirdiği vize uygulaması devam ederken ve halen F.Almanya'daki Türkiyeli işçilerin bir an önce ülkelerine sepetlenmesi için çıkarılması düşünülen yeni yabancılar yasası dahil kapsamlı çalışmalar sürerken, serbest dolaşım hakkı meselesi zaten uzunca bir süredir önemli bir sorun niteliğini kaybetmiş bulunuyordu. Ni-

(Devamı 9. sayfada)

Özal Protesto Edildi

5-6 Eylül tarihlerinde çeşitli görüşmeler yapmak üzere F.Almanya'ya gelen Turgut Özal, Aralarında GERÇEK Avrupa Dayanışma Komitesi, KOMKAR ve KKDK'nın bulunduğu 10 örgüt tarafından Bonn şehrinde Türkiye Büyükelçiliği çevresinde gerçekleştirilen bir mitingle protesto edildi.

Politik tutuklulara özgürlük, Cunta'ya yapılan her türlü yardım durdurulmalı, sıkıyönetim kaldırılmalı vb. türden pankartların taşındığı mitingte yapılan ortak konuşmada özetle şöyle deniyordu: "Özal'ın başbakan oluşuna yol açan, Cunta'nın 6 Kasım sahte seçimleri, F.Almanya dahil çoğu NATO üyesi ülkeler tarafından demokrasiye yönelik önemli bir adım olarak değerlendirildi. O güne kadar askeri ve ekonomik yardımları donduran F.Almanya 6 Kasım seçimlerinden sonra yardımları yeniden gündeme getirdi. F.Almanya'nın bu tavrına temel teşkil eden demokrasiye dönüşün bugün sözkonusu olmadığı ve yakın bir gelecekte de olmayacağını gösteren kanıtlardan bazılarını şöyle sıralayabiliriz.

- Seçimlerden sonra da söz sahibi olan faşist generallerdir. Demokratik tüm hak ve özgürlükleri yok eden Cunta anayasası, diğer baskı yasaları ve sıkıyönetim hâlen yürürlüktedir. Grev ve toplu sözleşme hakkı, düşünce, basın ve örgütlenme özgürlükleri yasaktır.
- Özal hükümeti döneminde de sistemli işkence, tutukluları fiziki ve psikolojik olarak çökertme gündemdedir. 1984 yılının Ocak ve Temmuz ayları arasında toplam 19 tutuklu çeşitli cezaevlerinde katledildi. 6 Kasım seçimlerinden bu yana 138 kişiye ölüm cezası verildi.

(Devamı 9. sayfada)

□□□

4 yıla yaklaşan tutukluluk şimdilik sona ererken DİSK yöneticileri sevinçliydi...

DİSK Yöneticileri Tahliye Edildi

12 Eylül darbesi sonrasında tutuklanarak cezaevine konan DİSK yöneticileri 4 yıllık tutukluluk devresinden sonra Ağustos ayı ortalarında serbest bırakıldılar. Böylece Cunta'nın etrafında en çok yaygara kopardığı bir dava daha tahliye ile sonuçlanmış oldu.

12 Eylül'den bu yana Cunta şefi K.Evren'in hiçbir konuşması hatırlanmaz ki DİSK'ten ve onun yöneticilerinden bahsedilmesin. Cuntacıların iktidarı gasp edişlerinin ilk günü başlayan azgın saldırılar her gün yenilenerek sürdü. DİSK yöneticilerinin şahsında saldırılarını ve süngülerini işçi sınıfına ve onun yiğit militanlarına çeviren faşist generaller onları idamla yargılatma talimatı vererek belki de tarihin en düzmece davasını başlatmış oldular. Bu dava o kadar düzmece idi ki, suçlamaya yönelik her türlü savlar DİSK yöneticilerinin kararlı tutumu karşısında kısa sürede hem mahkeme heyetinin hem de kamuoyunun gözünde basit bir senaryo olmaktan öteye gitmedi. Ama Cunta şefleri DİSK davasından ve DİSK'e yönelik saldırılardan kendince istediği sonuca varmayı başardı. Tek yanlı olarak kamuoyunda sürdürdüğü propaganda ve bu propaganda temel alınarak işyerlerinde, fabrikalardan ayıklanan ilerici, devrimci, sosyalist işçilerin, ya açlığa mahkum edilmeleri veya zindanlarda çürütülerek işçi sınıfı saflarından, sendika mücadele alanlarından koparılmaları sınıf mücadelesinde tekelciler lehine faşist askeri yönetimin başarılarıdır. Ama DİSK davası aynı zamanda Cunta'nın uluslarası demokratik kamuoyunda yalıtlanmasında demokrasi güçleri açısından önemli görevler gördü. Dava süreci boyunca gözlemci olarak giden uluslararası delegasyonun yaptığı açıklamalar Cunta'nın niteliğinin tanınmasında ve tecritinde önemli işler başardı.

Geçtiğimiz günlerde ayrıca yöneticileri tutuklu bulunan Barış Derneği Davasının Yargıtay'da temyiz duruşması yapıldı. Yargıtay kararı eksik soruşturma nedeniyle usülden bozarken, Barış Derneği yöneticilerinin tahliyesine karar vermedi. Yargıtay başsavcılığının dahi kimileri hakkındaki cezaların bozularak, beraat ettirilmeleri gerektiğini talep ettiği Barış Derneği yöneticilerinin salıverilmemesi Barış Derneği Davası'nın da Türkiye'deki siyasi davalar zincirinin bir halkasını teşkil ettiğini bir daha gösterdi.

Dayanışma

DÖRT YIL

Kenan Evren cuntasının bir gece yarısı emrindeki askeri birlikleri harekete geçirip, iktidara el koyduğu tarihten bu yana dört yıl geçmiş. Geriye doğru bakınca çok çabuk geçen bir dört yıl gibi görünüyor. Ama içinde yaşarken çok uzun bir dört yıldı. Uzundu çünkü, her anı baskı, zorbalık, kan ve gözyaşı ile doluydu. Faşizmin pençesi her ailenin bir ferdini ya katletmiş, ya hapse atmış, ya işinden etmiş, yığınların yoksulluğuna daha dayanılmaz yoksulluk katmıştı bu dört yıl içinde. Önümüzde kaç dört yıl olduğu da belirsiz.

Geçmişte faşizmi engelleyemedik. Bunun için gerekli en geniş demokratik birlikleri sağlayamadık. Şimdi de onu göndermenin koşullarını sağlayamıyoruz.

Dört yıl geçtikten sonra, bugün 12 Eylül'ün yıldönümünde yapılacak en iyi şey durumun neden böyle olduğunu irdelemektir. Niye Türkiye'nin çeşitli örgütleri, demokrasi için güçlerini birleştiremiyorlar? Niye bu örgütlerin bir çoğu sonu gelmez protokol tartışmalarıyla vakit geçiriyorlar? Bunun çok yalın ve basit bir cevabı var. Bu örgütlerin pek çoğunun Türkiye'de örgütlü bir varlığı kalmamıştır. Bu örgütlerin pek çoğu artık birer göçmen örgütüdürler. Türkiye'de biraraya getirecek gücü olmayanların bunu itiraf etmektense binbir teorik gevezelikle işbirliğini engellemelerinden daha "tabii" ne olabilir?

Evet. bu örgütlerin pek çoğu artık eskiden önlerine koydukları hedefleri gerçekleştirmeye aracılık edecek örgütler değildirler. Bunlar artık sadece kendileri için "örgüt"türler. Dolayısıyla da sosyal fonksiyonunu yitirmiş her örgüt gibi yokolup gidecekler, yerlerini fonksiyonlarını yerine getirenlere bırakacaklardır. Bu, bugünden yarına hemen gerçekleşmeyebilir. Ama kaçınılmaz olarak gerçekleşecektir. Avrupa'da yapılacak ilk iş fonksiyonlarını kaybetmiş olanlarla olmayanların birbirinden net bir şekilde ayrılmasıdır. Bunun da çok basit bir ölçütü vardır. İş yapmak için biraraya gelebilenler fonksiyonlarını yitirmemiş örgütlerdir. Hangi gerekçe veya yüksek teorik izahat getirilirse getirilsin biraraya gelemeyenler sadece ve sadece fonksiyonlarını yitirmiş örgütlerdir.

Her şey gün gibi açık. Yapılacak iş zor olmakla birlikte bu işe nasıl başlanacağını kestirmek ve başlamak çok basit. Sadece niyetli olunsun yeter.

Birincisi, bugün ülkemiz halklarının temel istemi demokrasidir. Halkın çeşitli kesimlerinin ayrı ayrı istemleri vardır, ama bir tek istemde birleşmektedirler. Bu da DEMOKRASİDİR.

İkincisi, demokrasi cunta devrilmeden elde edilemez. Dolayısıyla hedefimiz CUNTAYI DEVİRMEKTİR.

Üçüncüsü, ilk yapacağımız iş bir demokrasi programı çerçevesinde güçlerimizi bir araya getirmektir. Bunu esas olarak ülke topragında yapmaktır. Avrupa ülkeleri tali, yardımcı alanlardır.

İşte işin zor kısmı bundan sonra başlamaktadır. Sabırlı, fedakar, esnek ve kararlı bir mücadeleyi yıllarca vermeyi bilmek gerekir. DEMOKRASİ CEPHESİ uzun çabalar sonucunda oluşturulabilir ve zafere ulaştırılabilir.

Cunta Kürt Halkına Kan Kusturuyor

(Yazısı 7. sayfada)

Yılmaz Güney Öldü

Ünlü sinema sanatçısı Yılmaz Güney, 9 Eylül günü öldü. Henüz 47 yaşında kansere yenik düşen sinemamızın güçlü oyuncusu, yönetmeni, senaristi Yılmaz Güney, sanatı ile yoksul halkın sorunlarını sinemaya aktaran ilk sanatçılarımızdandır. Bu yüzden o egemen güçlerin çeşitli tertipleri ile karşılaştı. Uzun yıllar tüm ilerici, sanatçı, düşünür, bilim adamlarımız gibi o da hapishanenin dört duvarı arasına kapatıldı. Filmleri sürekli sansür engeli ile karşılaştı ve ya-

(Devamı 9. sayfada)

İşçiler Fabrikaya Ortak

Hatırladınız mı bu sloganı? Bir zamanlar Ecevit'in Halk Partisi tarafından ortaya atılmıştı bu deyiş. İşçilerin fabrikalara "ortak" edilmesi tüm dünyada sosyal demokratların icat ettikleri bir aldatmacadır. Sosyal demokratlar bundan şu faydaları umarlar.

* İşçi kendisine verilen hisse senedi ile kendini mülk sahibi gibi hissedecek ve asıl mülk sahibi sınıf olan burjuvaziye karşı yürüttüğü mücadele yumuşayacak.

* İşçiler kendi işlerinde çalışıyor duygusu ile daha verimli çalışacaklar ve şirket karları yükselecek.

* Sonuçta kapitalistin karları artacak, işçilerin tek tek işletmenin bilmem kaç binde biri tutarındaki hisselerine düşen ufak paylar işçi için hiçbir şey ifade etmeyecek. Üstelik, kapitalistlerin kontrolunda olan idare heyetleri kar dağıtıp dağıtmama kararını kendileri alacaklar ve pratikte olduğu gibi genellikle şirket sermayesinin büyütülmesi, ihtiyat akçelerinin artırılması gibi gerekçelerle kar dağıtmayacaklardır.

* Sonuç olarak kapitalistler çok ucuz bir faizle –belki de faizsiz– kredi almış gibi işçilerin paralarını kullanmış olacaklardır.

Şimdi Türkiye'nin "yetiştirdiği" gelmiş geçmiş en büyük "üç kağıtçılardan" Turgut Özal Kamu İktisadi Teşekküllerini işçilere "satmaya" karar vermiş. Özal sosyal demokratlardan mı ilham almış bilemeyiz, ama son numarası çok güzel. Bu güzellik doğaldır ki işçiler açısından değil, kurulu düzen açısından, kapitalistlerin çıkarı açısından. Nasıl mı?

1- İşçilerin Kamu İktisadi Teşükküllerinden yani Sümerbank, Etibank, Çimento fabrikaları, Kağıt işletmeleri gibi devlet işletmelerinden milyarlarca lira tutarında kıdem tazminatı alacakları var.

2- Devlet işçinin eline, onun isteyip istemediğine bakmaksızın kıdem tazminatı tutarı kadar hisse senedini zorla tutuşturacak.

3- Kağıda değil paraya ihtiyacı olan işçiler bu kağıtları piyasada kırdırmaya çalışacaklar. Ve zaten zarar ettirilen kamu kuruluşlarının kar dağıtacağına inanan aklı başında insanlar pek bulunamayacağı için yok bahasına, dahası, üzerindeki değerlerin belki % 10'una hisse senetlerini satacaklar. Böylece işçilerin yirmi-yirmibeş yıllık emeklerinin karşılığı olan kıdem tazminatları "deve" edilmiş olacak.

4- Milyarlarca liralık hisse senedini birkaç on milyona toplayan kapitalistler ilerde Kamu İktisadi teşekküllerini ele geçirmenin ilk adımını atmış olacaklar.

Doğrusu bravo!

Hani ufak tefek dolandırıcılar vardır. Dağ başındaki taşı toprağı, deniz kıyısı arsası diye satar. Seni Almanya'ya yollayacağım diye fakiri fukarayı dolandırır. Sana iş bulacağım diye adamcağıza gecekondusunu sattırır. Tüm bu parazitler Özal'ın temsil ettiği faşist rejimin yanında zemzem suyuyla yıkanmış masum yaratıklar haline geldiler.

Faşizmin köküne kibrit suyu dökmekten başka çare varmı?

TÜRKİYE'DE EMEKLİLİK

Türkiye'de emeklilik yaşının yeniden yükseltilmesinin planlandığı, faşist yönetimin başbakanı tarafından açıklandı. Sosyal sigortalar kurumunun içinde bulunduğu "iflas hali"ni işçilerin "erken emekliliğine" bağlayan Turgut Özal, "20 sene çalışıp, 30 sene emeklilik maaşı alınırsa, sistem yürümez" dedi.

Bilindiği gibi Türkiye'de emeklilik yaşı daha önce faşist generaller çetesinin kukla "kurucu meclisi" tarafından 1982 yılında uzatılmıştı. Aradan iki yıl geçmeden konunun yeniden gündeme gelmesi Evren faşizminin işçi ve emekçi düşmanı yüzünü bir kez daha ortaya serdi.

Emeklilik yaşının uzatılması girişimlerine gerekçe olarak gösterilen Sosyal Sigortalar Kurumu'nun mali durumunun kötü olduğunu bilmeyen yok. Bunun başlıca nedeninin kurumun işçiler yararına değil, patronlar yararına yönetilmekten doğduğunu da herkes biliyor. Türkiye'de yasal faiz ortalama % 50 iken, SSK 243 milyar lirasını resmi ve özel bankalarda % 16 gibi çok düşük bir faizle işletiyor. Ve böylece malvarlığının önemli bir bölümünü bankalar aracılığı ile patronlara ucuz kredi olarak sunuyor. İşverenlerin kuruma olan borçları ise günümüzde 73 milyar liraya ulaşmış bulunuyor. Prim borçlarını ödemeyen işverenler için herhangi bir müeyyide mevcut olmadığı, sadece son derece düşük bir gecikme faizi öngörüldüğü için de bu borç aydan aya, yıldan yıla büyümesini sürdürüyor. Prim borçlarını yüksek faizli banka hesaplarına yatırıp, SSK'ya da "gecikme faizi" ödemek uyanık işadamlarının rağbet ettiği karlı yollardan biri haline geldi.

Tüm bunlar açıkca ortada iken ve herkez tarafından bilinirken, faşist yönetimin başbakanının, SSK'nın mali durumunu emeklilik yaşının yükseltilmesi girişimlerine bahane yapması soytarılıktan başka birşey değildir. Kaldı ki, emeklilik yaşını yükseltme girişimleri sadece SSK'ya bağlı işçilerle sınırlı değildir. Bu bahane ile ve faşist yönetimce emekçi haklarına yönelik bir tecavüz olduğunda titizlikle uygulanan "eşitlik" ilkesi uyarınca memurların emeklilik yaşı da yükseltilmek istenmektedir.

Ekonomik politikaların tespitinde ve uygulanmasında Özal hükümetiyle zaman zaman karşı karşıya gelen, ancak emekçi haklarına yönelik girişimlerde Özal'ın şakşakçılığını yapmakta kusur etmeyen İşveren Sendikaları Konfederasyonu Başkanı Halit Narin de konu ile ilgili olarak gazetelere bir açıklama yaparak, "emeklilik yaşının uzatılmasının milli menfaatlerin bir gereği" olduğunu söyledi. Emeklilik yaşının gelişmiş batı ülkelerinin paraleline getirilmesi gerektiğini belirten Narin, gazetecilerin batı ülkelerinde ortalama insan ömrünün Türkiye'den çok yüksek olduğunu söylemeleri üzerine de "işçiler sigara içmesin, spor yapsın, ömürleri uzar" dedi.

Bu arada, işçileri gelecek yıllar için de açlığa ve yoksulluğa mahkum eden toplu sözleşmeler birer birer imzalanırken, kurusıkı palavralar atarak "vaziyeti idare etmekte olan" Türk-İş'in satılık yöneticileri, emekçi haklarına yönelik bu yeni saldırı karşısında da bayat numaralarını arsızca sürdürerek, yalancı pehlivanlar gibi nara atmaya devam ettiler.

□□□□

AÇIKÇA

Remzi ÇIĞ

Özal ve Maiyeti

Turgut Özal'ın devlet idaresine getirdiği "yenilikler" saymakla bitmez. Yurtiçi ve yurtdışı gezilerine kalabalık bir maiyetle katılmak da bu "yenilikler" arasındadır. Hazretin maiyetinde ilk sırayı ise akrabayı taallukatı alır. Ancak bundan yadırganacak bir yan yoktur. Çünkü zat-ı şahanelerinin biraderi devlet planlama teşkilatı müsteşarı, bacanağı içişleri bakanıdır. Geriye anası, karısı ve çocukları kalır ki, amerikanvari bir devlet adamı için ana ve eş böylesi geziler için iyi birer aksesuardır. Çocuklar ise varsın yavaş yavaş "bilgi ve görgü"lerini arttıradursunlar. Nice değerli devlet adamı yetiştiren "Özal hanedanının" "şehzadeleri" şimdiden gelecekteki önemli görevleri için yetiştirilmelidir.

Özal'ın maiyetinin ikinci kategorisini sayıca az ama "etkili ve yetkili" bir ekip oluşturur. Bunlar Özal ağabeylerinin "hınk" deyicisidirler. Kendilerine başbakanlıkta uygun birer ünvan ve oda ayarlanmış olup, binbirgece masallarının ermişleri gibi 40 gün odalarına kapanıp, memleket meseleleri üzerine kafa patlatırlar. Zaman zaman bürokrasi ve enflasyon canavarıyla mücadele ve benzeri konularda açıklamalarda bulunarak "keramet" de gösteren bu ekibin "hikmetinden" Anavatan Partisi içinde dahi sual olunmaz.

Özal maiyetinin üçüncü unsurunu ise işadamları grubu oluşturur. Özellikle Özal'ın yurtdışı gezilerine kalabalık gruplar halinde katılan bu kesim, resmi ziyaretlerin "şamatasından ve havasından" yararlanarak, 12 Eylül rejiminin "ihracat patlamasını" gerçekleştirmeye çalışırlar. Boyalı basının böylesi gezileri "filanca ülkeye çıkartma yaptık" diye tantanayla sunmasına rağmen ne ortaya dişe dokunur birşey çıkar, ne de ihracat "patlar".

Geçtiğimiz günlerde Özal'la beraber bu kalabalık maiyeti de F.Almanya'ya geldi. Haydi, çoluğu çocuğu devlet kesesinden yedi-içti, gezdi-tozdu, Özal da resmi temaslarda bulundu diyelim. Peki, "işbilir, işbitirir" ekiple, işadamları grubu ne yaptılar? "İhracat patlamasını" F.Almanya'ya yapacak kadar aptal olmadıklarına göre işadamlarının Özal'ın peşine takılmasının sebebi neydi.

Bu soruların cevabını önümüzdeki günlerdeki gelişmeler gösterecek. Ancak şimdiden uyanık ve tedbirli olmakta yarar var. Akılları fikirleri Türkiye'li işçilerin dövizlerinde olan bu "aç kurtlar" anlaşılan yine bazı "iyilikler" düşünüyorlar.

Öyleyse, yılların alın terine, göz nuruna dikkat!

DAM ÜSTÜNDE SAKSAĞAN

Almanların Maskarası Özal

Özal Almanya'da Alman işadamlarıyla bir toplantı yaptı. Alman işadamlarının karşısında binbir takla atan Özal'ın nasıl gırgıra alındığını görelim şimdi:

Özal: "Türkiye borçlarını ödeyen bir ülke haline gelmiştir."

Bir Alman kapitalisti: Sizden çom memnunuz ama bizim bir sorunumuz var. Güney Amerika ülkeleri borçlarını ödeyemiyorlar. Acaba sizi Güney Amerika ülkelerine başbakan yapsak kabul edermisiniz?

(.....)

Özal: Sendikal yasalar fevkalade müsaittir. Ben MESS başkanlığı yaptım. Bu işleri iyi bilirim:

Bir Alman kapitalisti: Sayın Özal, tecrübenizden biraz da İngiltere'de yararlanmak isteriz. Oradaki maden işçileri grevini durdurmak üzere bir girişimde bulunamaz mısınız?

(........)

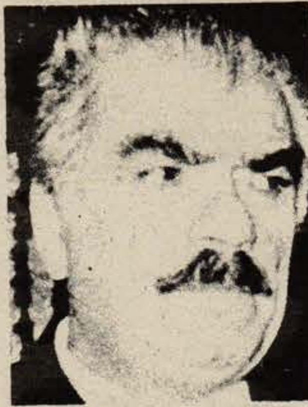
Özal: Eğer yatırım Almanya'da size pahalı geliyorsa, ya da engel çıkarılıyorsa hemen bize gelin, bizde yatırım hem ucuz hem de kolay.

Bir Alman bankası başkanı: Beyler uyarırım. Bu sözler ilginizi çektiyse, Türkiye'ye ilk uçak saat 18.15'te kalkıyor. Yerlerinizi ayırtın.

Federal Almanya'ya davetsiz gelen ve son anda resmen karşılanmaya karar verilen Özal sadece Alman kapitalistleri tarafından değil, Alman gazetecileri tarafından da alay konusu yapıldı. 1 metre 98 santim boyundaki Alman Başbakanının yanında Özal'ın kısa kalması üzerine gazeteciler "Misafiriniz nerede? Göremiyoruz!" diye bağırdılar.

Türkiye'deki rejimin ve onun başbakanının Federal Alman yetkilileri tarafından kullanılan fakat saygı duyulmayan niteliğini bu özel seyahat bir kere daha açığa çıkardı.

Şevketçe'yi Öğrenelim

ŞEVKET YILMAZ: Patronların has adamı...

Türk-iş Genel Başkanlığına çöreklenip, geçimini işçilerin hakkını satarak sağlayan Şevket Yılmaz'ın dilinden anlamayanımız yok. Zaten Şevket'in konuştuğu dil o kadar zor değil, hem de hiç zor değil. Boyuna tekrarladığı birkaç cümleden ibaret. Hemen aklımıza gelenleri tercümeleri ile birlikte sayıverelim.

ŞEVKET: "Biz Tür-iş olarak ülke ekonomisinin düzeltilmesi için her fedakarlığa hazırız. İşçimiz fedakardır."

ANLAMI: Ey patronlar! Batırdığınız ülke ekonomisinin yükünü işçilerin sırtına yıkınakta size yardıma hazırız.

ŞEVKET: "Biz çalışma barışından yanayız. Ama işverenler çalışma barışını tehlikeye düşürüyorlar."

ANLAMI: Ey patronlar! Ben işçiyi satmaya hazırım, ama fiyatı biraz yükseltin de anlaşalım. Bu kadar düşük fiyata işim zor, işçiler zaten benden hazzetmiyor, koltuğum gider, ben gidersem de benim gibi uşağı zor bulursunuz.

ŞEVKET: "Hükümetin işçi hakları konusundaki icraatının takipçisiyiz."

ANLAMI: Ey hükümet! Sen bildiğini oku, ama ara sıra bana danışıyor gibi yap da, iş yapar görüneyim.

ŞEVKET: "İşçiyi sokağa döktürmem."

ANLAMI: İşçinin grev, direniş yapmasına var gücümle enlgel olurum. Çünkü grev, direniş yapıp birlikten kuvvet doğduğunu kendi gözleriyle görürse, vay halime. Sonra onları bir daha asla uyutamam, alavere, dalavere yapamam.

ŞEVKET: "Hükümet (ya da işverenler) istediklerimizi yapmazlarsa, ne eylem yapacağımıza karar vereceğiz."

ANLAMI: Ben bu yalanı özellikle kongre arefelerinde söylemeye bayılırım. Aslında ben kim, eylem kim. Varsın hükümet ve işverenler bildiğini okusun. Ben bir-iki demeç patlattıktan sonra konuyu soğutup, küllendiriveririm, olur biter.

Bu Şevket kendi çok açıkgöz sanıyor! Olmadığını göstereceğiz.

Ağustos 1984
227 Sayılı GERÇEK'ten alınmıştır.

BAKIŞ

Ağustos 1984
227 Sayılı GERÇEK'ten alınmıştır.

Biz Bize Düşeni Yapalım

Sendikal haklarına yönelik bir tecavüzü bertaraf etmek için 15/16 Haziran 1970 günü ayağa kalkan işçi sınıfımızın ve aynı harekete katılmış demokratik güçlerin bugün içinde bulundukları "durağanlık" ister istemez bazı sorulara yol açmaktadır. Öyle ya, aynı işçi sınıfı ve aynı demokratik hareket, 15/16 Haziran'da hiç bir engel tanımaz ve haklarına sahip çıkarken, bugün "yaşama hakkını" dahi tanımayan faşizm karşısında nasıl oluyor da böyle "suskun" kalabiliyor. Bunun bir açıklaması olmalıdır.

Acaba kitlelerin tepkisi "Türk aile tipinin" en zor koşullarda bile "iç dayanışmasını" koruması ve böylece "kemiği bıçaktan" kurtarabilmesi yüzünden mi "gecikiyor" diye soranlar var. Toplumun "krizle" ve faşizmin hazırladığı koşullarla "uyuşma" kabiliyetinin aynı sonuca yol açıp açmadığını merak edenler de var. Bu sorularda haklılık payı bulunduğu inkâar edilemez. "Üzüm gibi eziliyorsak" eğer, bunda bizim de "kabahatimiz" olmalı değil midir? Ancak herhalde asıl açıklamayı başka yerde aramalı, sözgelimi, işçi sınıfının ve genel olarak halk kitlelerinin "harekete geçirilmesinin" hangi "faktörlerle" mündemiç bulunduğu üzerinde durulmalıdır.

15/16 Haziran geleneğine de sahip bir sınıf hareketinin bugünkü demokratik ve siyasal görevlerin üstesinden gelmesi, öncelikle işçi sınıfı politik güçlerinin "birlik ve işbirliği"; ilerici siyasal güçlerin "yasal meşruiyet zemini" arama kaygusundan kurtulmuş çabaları ve mücadelesi; aydınların, sorunu bir "mücadele sorunu" olarak kavramaları... ve bütün bu güçlerin kendi sorumluluklarının bilincine ayrı ayrı ve birlikte varmaları vb. faktörlere bağlı olarak ancak gerçekleşebilir.

Biz bize düşeni yapalım, 15/16 Haziran'ın "arızı" bir çoşku olmadığını, bir sınıfın mücadeleci karakterinden ve yenilmezliğinden doğduğunu gecikmeden ve bir kere daha görme imkanını bulacağız..

Sınıf aynı sınıftır, büyümüş ve güçlenmiştir...

Irkçılığa ve Yabancı Düşmanlığına Karşı Yürüyüş

F.Almanya'nın 45 şehrinde kurulan "Girişim"ler tarafından örgütlenen, yüzlerce yerli ve yabancı örgüt ve tanınmış kişi tarafından desteklenen "Irkçılığa ve Yabancı Düşmanlığına Karşı Yürüyüş" iki ayrı güzergah halinde 1.10.84 günü Hamburg'dan ve 29.9.84 günü Münih'ten başlayarak, tanınmış sanatçı ve müzik gruplarının katılacağı bir konserle 13.10.84 günü Köln'de son bulacak.

Uzun zamandır hazırlıkları yapılan yürüyüş, baş yabancı düşmanı İçişleri Bakanı Zimmermann'ın yeni yabancılar yasası taslağının Federal mecliste görüşülmeye başlanacağı ve yabancı düşmanlığının Duisburg'da olduğu gibi insanları diri diri yakmaya varacak kadar azgınlaştırıldığı bir ortamda, daha da önem kazanıyor.

"Bölünmeyelim–Alman ve yabancılar için eşit haklar–Yeni yabancılar kanunu çıkarılmasın" ana teması altında hazırlanan yürüyüş için yapılan çağrıda, eylemin amacı şöyle belirtiliyor:

– Yabancı düşmanlığının gerçek boyutunu ve yabancıların haklarının devlet tarafından zedelenmesini kamuoyuna iletmek;

– Günlük olaylar haline gelen ayrımcılık ve planlanan kanun değişikliği hakkında bilgi vermek;

– Yabancıların ve Almanların eşit haklara sahip olması doğrultusundaki talebimizi ve bunun somut olarak gerçekleşmesinin imkanlarını (mesela şu anda tartışılan "sınırsız yerleşme hakkı" gibi) kamuoyuna iletmek.

Hitler takipçisi neo-nazilerin ve onların hükümetteki koruyucularının yabancı düşmanı heveslerini kursaklarında koymak için bu yürüyüşü bütün gücümüzle destekleyelim. Ama şunu asla akıldan çıkarmadan: Alman Zimmermann'lara, Strauss'lara, Flick'lere, Krupp'lara, Siemens'lere vb. karşı mücadelemiz, ancak Alman DGB'yle, DKP'yle, Yeşillerle ve diğer ilerici örgütlerle birlikte olursa başarıya ulaşır.

YÜRÜYÜŞÜN GÜZERGAHI

KUZEY GRUBU
1.10.: Hamburg
2.10.: Bremen
3.10.: Hannover
4.10.: Bielefeld, Gütersloh, Herne
5.10.: Münster
6/7.10.: Dortmund
8.10.: Witten
8/9.10.: Bochum, Gelsenkirchen, Essen
10.10.: Oberhausen, Mülheim, Duisburg
11.10.: Krefeld, Düsseldorf
12.10.: Siegburg, Bonn, Erftkreis
13.10.: Köln (yürüyüşün bitimi ve konser)

GÜNEY GRUBU
29.9.: Münih
30.9.: Nürnberg
1.10.: Heilbronn
2.10.: Schwäbisch Gmünd
3.10.: Ulm
4.10.: Pforzheim
5.10.: Stuttgart
6/7. 10.: Mannheim, Heidelberg, Darmstadt
8.10.: Wiesbaden
9.10.: Frankfurt/M.
10.10.: Giessen, Marburg, Wetzlar
11.10.: Kassel
12.10.: Bonn (Erftkreis)
13.10.: Köln (yürüyüşün bitimi)

□□

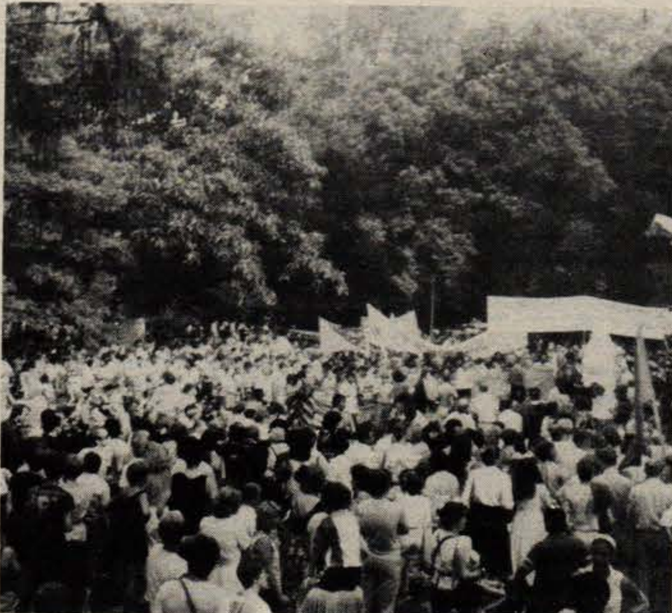
HOLLANDA'DA YABANCI DÜŞMANLIĞINA KARŞI EYLEM HAFTASI

Hollanda'da derinleşen ekonomik bunalım ve artan işsizlik karşısında aciz kalan sağcı Hollanda hükümeti yabancı işçilere karşı yeni önlemler alıyor ve ekonomik krizin ve işsizliğin sorumlusu olarak yabancı işçileri göstererek, böylece yabancı düşmanlığını kışkırtıyor.

CDA, VVD sağcı koalisyon hükümeti, ayrımcı ve antidemokratik yasa ve uygulamaları ile yabancı işçileri ülkelerine dönmeye zorlarken, o bir yandan yabancılar üzerinde faşist saldırılara göz yumuyor.

Faşist Merkez Partisi (Centrum Partij) ve dolaylı olarak desteklediği ve beslediği faşist caniler 20 Ağustos 1983'te Antil'li de bir genci hunharca katlettiler.

Bu nedenle 19-25 Ağustos tarihleri arasında 81 demokratik örgüt bir araya gelerek eylem haftası düzenlediler. Bir hafta boyunca sağcı hükümetin, yabancı düşmanlığına ve faşist saldırılara karşı çeşitli eylemler düzenlendi. Eylem haftasının son günü 25 Ağustos'ta yerli ve yabancıların katıldığı bir yürüyüş yapıldı. Cumartesi günü saat 14.00'de Beursplein de başlayan yürüyüşte üç binin üzerinde yerli ve yabancı insan Voldelpark'a kadar yürüdü. Vondelpark'ta düzenlenen mitingte bir dakikalık saygı duruşundan sonra konuşmalar yapıldı. Anti-demokratik ve faşist saldırıları kınayan konuşmalardan sonra faşistlerce katledilen Antil'li gencin anıtı açılarak eylem sona erdi.

Duisburg Yangınında Suçlu Kim?

Türkiyeli işçilerin F.Almanya'da yaşadığı facialara geçtiğimiz günlerde bir yenisi daha eklendi ve Satır ailesinin 7 mensubu Duisburg'da çoğunlukla Türkler'in oturduğu bir evde çıkan yangın sonucu hayatlarını kaybettiler.

Olayla ilgili olarak soruşturma yürüten Duisburg Savcılığı yangının nedeninin büyük bir ihtimalle sabotaj olduğunu açıkladı. Yangın çıkan binanın duvarlarına sürekli olarak neo-naziler tarafından gamalı haç işaretleri çizilmesini, bu iddiasını kuvvetlendirici ipuçlarından biri olarak değerlendiren savcılık, konuyu aydınlatmaya yarayacak bilgi getirecek kişilere 10 bin mark ödül verileceğini bildirdi.

Duisburg yangının bir sabotaj nedeniyle çıktığı ve temelinde "yabancı düşmanlığı" olgusunun yer aldığı yolundaki görüşler yoğunluk kazanır ve savcılığın soruşturması bu yönde sürerken, olayın bir facia boyutlarına yükselmesine yol açan diğer bazı nedenler üzerinde ise hiç durulmuyor ve bunlar adeta hasıraltı ediliyor.

Yangının hemen başlangıcında Türkler tarafından hem polise ve hem de itfaiyeye haber verilmişti. Ancak gerek polisin, gerekse itfaiye ilgililerinin kendilerine yangın ihbarında bulunan Türkleri ciddiye almaması, uzun uzun ahret soruları sorması ve sonuçta "tamam ilgileniriz" diyerek baştan savması da özünde yine "yabancı düşmanlığından" kaynaklanan ve 7 kişinin yanarak ölümüne yol açan bir başka nedendi. Çünkü bu lakayt ve "bir Türkün yangın ihbarında bulunmasını" ciddiye almayan tutum sonucu Duisburg itfaiyesi 5 dakikada yetişeceği yangın yerine, herşey olup bittikten, Satır ailesinin 7 mensubu yanarak öldükten ve ancak yarım saat sonra yetişebiliyordu.

Günden güne artan ev kiraları ile gerek Alman emekçilerini gerekse yabancı işçileri, sağlığa elverişsiz, yangın ve benzeri felaketlere karşı korunmasız evlerde ikamete zorlayan kapitalist düzen ise 7 Türk'ün yanarak ölmesinin bir başka suçlusudur.

Bremerhaven'da Yabancı Düşmanlığına Karşı Eylem

1982 yılında Türkiyeli ve Alman ilerici demokrat, antifaşist gençler tarafından Bremerhaven SDAJ içinde kurulan Freundschaftsgruppe gegen Ausländerfeindlichkeit "FGA" (Yabancı Düşmanlığına Karşı Dostluk Gurubu) Ağustos ayı sonlarında şehir merkezinde düzenlediği bir eylemle yabancı düşmanlığını bir kez daha mahkum etti.

Açılan bir ştandtla ve FGA'nın kendi tiyatro oyuncuları tarafından oynanan pandomimle binlerce insanın bu konuya dikkati çekildi.

FGA tarafından çıkarılan Türkçe ve Almanca "Dayanışma-Solidaritat" gazetesinden ve SDAJ'tun gençlik magazin dergisi ELAN'ın Haziran 84 sayılı nüshasından alınmış, F. Almanya'nın tanınmış pop müzik sanatçısı MARIUS MÜLLER'in yabancı düşmanlığına ve özellikle Türk düşmanlığına karşı düşüncelerini dile getiren bir yazının dağıtılmasıyla başlayan eylem, gurubun tiyatrocuları tarafından oynanan oyunla sürdü.

Açılan ştandtta yabancı düşmanlığına karşı rozetler, kartpostallar, broşürler, bildiriler bulunuyordu. F.Almanya Hükümeti ve tekelci sermaye çevreleri ile çoğu bilinçsiz Alman'ın "işsizliğin sebebi yabancıların burada olmasıdır" şeklindeki düşüncelerinin asılsız ve saçma olduğunu konu alan pandomim oyunu, işsizliğin sebebinin yabancılar değil, kar amacına yönelik otomasyon ve yaygın robot kullanımı olduğunu çok çarpıcı bir şekilde sergiliyordu. Türkçe ve Almanca kasetlerin dinlendiği bu eylem başarılı bir şekilde sona erdi.

BİRLİKTE DAHA GÜÇLÜYÜZ

Batı Berlin'de Eylül ayının ikinci haftasından itibaren B. Berlin Sosyalist Birlik Partisi SEW'in ve çok sayıda yerli-yabancı kuruluşun katkılarıyla önemli demokratik-politik eylemler düzenlendi.

İlk olarak 8 Eylül tarihinde "Şilili Dostların Toplantısı" yapıldı. Şili'de bugünkü durum üzerine açıklamaların yer aldığı toplantıda, Allende hükümeti eski kuvvetleri komutanı Ernesto Galez bir konuşma yaparak, çeşitli açıklamalarda bulundu.

İkinci olarak, 12 Eylül tarihinde Türkiye ve Türkiye Kürdistanı Anti-Faşist Komitesi' nin gecesi yapıldı.

14 Eylül tarihinde ise, yine Türkiye ve Türkiye Kürdistanı Anti-Faşist Komitesinin Kürtlerin Durumu'nu konu alan gecesi yapılıyor.

Filistin Kültür ve Enformasyon Merkezi'nin gecesi ise "Siyonizme karşı savaş" konusunda 17 Eylül tarihinde yapılacak.

B.Berlin'de Eylül ayı içinde son eylem "Birlikte daha güçlüyüz" adını taşıyor. "Emperyalizm ve yeni sömürgeciliğe karşı özgürlük ve bağımsızlıkları için savaşan halklarla dayanışma" sloganıyla düzenlenen eylemde konuşmacı olarak TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu ve Batı Berlin Sosyalist Birlik Partisi SEW'in Parti Yönetim Kurulu Bürosu ve Sekreterliği Üyesi Klaus Feske katılıyorlar. Konuşmalardan sonra, Nushin Korosu, Filistin Dans Gurubu, Türk İşçi Korosu, SJV Şarkı Gurubu ile Kürt Folklor Gurubu ve diğer sanatçı ve topluluklarca çeşitli gösteriler sunulacak.

Ortaklaşa düzenlenen tüm bu eylemlerle ilgili olarak yayınlanan bildiride, "Halkların antiemperyalist savaşı, barış ve silahsızlanma için, emperyalist savaş kışkırtıcılığına ve nükleer silahsızlanmaya karşı savaştan ayrılamaz" denilerek, birlikte şu eylemler için mücadele edilmesi istendi:

- Antidemokratik ve faşist rejimlere ekonomik ve askersel yardıma karşı,
- Senatonun politik sığınmacı düşmanı politikasına, demokrat ve antifaşistlerin terör rejimlerine teslim edilmesine karşı,
- Şili ve Türkiye'deki tüm politik tutukların serbest bırakılması için,
- İsrail işgalcilerinin Güney Lübnan'dan hemen, koşulsuz geri çekilmesi ve İsrail hapishanelerindeki, Ansar'daki tüm Lübnan'lı ve Filistin'li tutukluların serbest bırakılması için,
- Emperyalizme, ırkçılığa ve siyonist işgal politikasına karşı,
- ABD'nin savaş kışkırtıcılığına karşı, silahlanmanın durdurulması ve FAC'ne yerleştirilen tüm Pershing 2'lerin geri çekilmesi için.

ABD'nin ve Nazi Almanyasının Dış Politika Benzerlikleri

AMERİKA'DA BİR HİTLER: REAGAN

Lorenz Knorr

Unsere Zeit'ın 10 ve 11 Ağustos tarihli sayılarından tercüme edilmiştir

Çoğu kişinin psikolojik olmaktan daha çok bilinçli olarak unutmuş bulunmasına rağmen, yeni ABD atom füzelerinin yerleştirilmeye başlaması ABD'nin uzun zamandır planladığı "sınırlı" atom savaşının ilk önemli adımını oluşturduğu bir gerçektir.

Deliller çok sağlam ama yine de tehlikenin gerçek boyutları çok kişiye ilk başta inanılmaz gibi geliyor. Reagan kliğinin askeri üstünlük yoluyla 1917'den beri gerçekleşen tüm sosyal dönüşümleri ortadan kaldırmak şeklindeki kapsamlı planları, Hitler yönetimi altındaki nazilerin savaş hazırlıkları ile tarihsel bir parelellik taşıyor. Nazi Almanya'sı da askeri araçlarla tarihin tekerliğini 1917 yılınının öncesine kadar geriye döndürmeyi, yani SSCB'yi ve tüm ilerici gelişmeleri ortadan kaldırmayı denemişti.

Her iki durumda da kapitalizme geç geçmiş Almanya ve ABD, çok yönlü kriz nedeniyle sistem içinde kalarak bazı düzenlemeler yapma imkanlarının sınırına dayanmışlardı. Sermaye iktidarını, silahlanma ve tedavüldeki para miktarını artırma yoluyla sağlamlaştırma denemeleri de krizi daha artırmıştı ve şimdi de artırıyor. İçteki korkunç fakirliği dışarının sırtına yıkma eğilimleri kapitalizme geç geçmiş devletlerin savaş öncesi durumlarının özelliğidir ve bu da rizikoya hazır olmayı büyük ölçüde artırır.

Hem Hitler nazi kiliği hem de Reagan yönetimi tekelci sermayenin en saldırgan kesimlerini temsil etmektedirler. Her iki durumda da silah üreticilerinin, generallerin ve askeri-politik çevrelerin, tüm halkların hatta realist emperyalist yönetici gruplara karşı olan çıkar grupları belirleyici olmuştu ve şimdi de öyledir. Bu en saldırgan çevreler egemenliklerini güvence altına almak ve daha da genişletmek için daima öncelikle askeri güce umut bağlamışlardır.

1939 öncesi Almanya'sındaki ve şu anda ABD'deki yönetim, tarihsel gelişim sürecinde ve devletlerarası ilişkilerde askeri güce olağanüstü önem verirlerken, aynı zamanda toplumsal gücü ve süreci alabildiğine küçümsemişlerdir. Çünkü askeri güç hemen ve tüm zorbalığıyla uygulanabilir. Sosyal faktörler ise kaide olarak, köklü şekilde olsa dahi, uzun vadede etkili oldukları için, tekelci sermayenin en saldırgan güçleri, askeri güce tüm iç ve global ilişkilerin ana düzenleyicisi olarak bakarlar.

Hem Hitler Almanya'sı hem de Reagan yönetimindeki ABD korkunç boyutlardaki silahlanmayı finanse edebilmek için devletin sosyal ve maddi kaynaklarını gözü dönmüşcesine yağmalamışlardır. Hitler, savaş öncesinde kendi potansiyeline yönelmişti. Reagan ise tam tersine diğer halkları savaş hazırlığının finansmanına katmak için yüksek faiz ve başka uygulamaları kullanıyor. "Savaşa hazır ve çok iyi teçhiz edilmiş bir silahlı kuvvetler" yararına "posası çıkartılmış bir toplum"u kabule hazır olmak her iki yönetimin de ortak özelliğidir.

Kendi gücüne ölçüsüz şekilde değer verme ve dünya politikasındaki tarafların gerçek gücünü korkunç şekilde küçümseme, her iki yönetimin de ortak özelliğidir. Bu türden yanlış ve eksik değerlendirmeler savaşı teşvik ederler. Burada çelişki gibi görünen ABD yönetiminin SSCB'nin askeri gücünü olduğundan fazla göstermesi, kendi silahlanmasını haklı göstermek için bilinçli olarak yapılan bir propagandadır.

Sistem alternatiflerinin eşi görülmedik şekilde kötülenmesi ve buna bağlı olarak acımasızca tırmandırılan antikomünizm, hem Hitler Almanya'sı hem de Reagan ABD'sinin belirgin özelliğidir. ABD yönetimi tarihsel olarak kaçınılmaz olan sistem çatışmasının karmaşık problemlerini "iyi ve kötü" gibi moral kategorilere indirgeyip, basitleştirmekte ve böylece "iyiyi kurtarıp" "kötüyü yok edecek" kitle imha araçlarının kullanımını meşrulaştırmak istiyor. Naziler de kısmen aynı sonuca, "Bolşevikleri, Yahudileri ve Slav halkları" "alt insan" ve kendisini de "üstün ırk" olarak göstermekle ulaşmışlardı.

Sosyal değişim süreçlerinin derin sebeplerini görmeyen tarihsel körlük ve uzlaşmaz sınıfsal çelişkilere gözünü kapama, hem Hitler hem de Reagan yönetiminin özellikleridir. Üretici güçlerle mülkiyet ilişkileri arasındaki, sermaye sahiplerinin iktidarıyla kitlelerin sefaleti arasındaki, silahlanmadan kar edenlerle barış güçleri arasındaki objektif çelişki perdeleniyor. İnsani iç ve uluslararası yaşam şartları için yapılan kitle hareketlerine güya "ajanlar ve teröristler" sebep oluyor ve bunlar ya "devlet düşmanı" ya da "yabancı bir iktidarın yardımcısı" olarak kötüleniyor. Hitler döneminde de böyle olmuştu.

Mesela saldırı savaşının yasaklanması ve mahkum edilmesi gibi uluslararası devletler hukukunun yükümlülüklerine ve geçerli antlaşmalara uymamak her iki hükümet için de tipiktir. Nasıl Hitler hukuksal olarak geçerli antlaşmalara "kağıt parçası" olarak davrandıysa, Reagan da Salt II gibi antlaşmalara ve Birleşmiş Milletler'in önemli kararlarına aynı şekilde davranıyor.

Her iki durumda artan bir politik irrasyonalizm görülüyor. Bu politik irrasyonalizm her seferinde daima yüksek bir teknik rasyonalite ile bağlantılı oldu. Bu tarihsel olarak çöken tüm sınıflara özgüdür. Böylesi irrasyonalizmin kısmen öbjektif kökleri vardır. Bu kök genel olarak ve her seferinde tekelci kapitalizmin yükselen krizinde ve bu durumdan çıkış yolu bulamamasında yatıyor.

Tüm emperyalist yönetici gruplarda asla görülmeyen subjektif kökler de burada rol oynuyorlar. Bu politik irrasyonalizm etkilerini sadece dünya politik güçler dengesini ve sosyal gelişmeleri tehlikeli bir şekilde yanlış değerlendirmede değil, aynı zamanda rizikoya hazır olmada da gösteriyor.

Savaş ve barışın ilkesel farklılığını birbirine karıştırmak ve barışın, sürekli çatışmacı ve hasmane soğuk savaşa ya da "sürekli çatışma"nın son evresi olan sıcak savaşın kapsamlı hazırlık dönemine dönüştürülmesi her iki egemen grup için de tipiktir.

General Ludendorf 1935 yılında nazilerin "barış" anlayışını kesintisiz olarak süren "topyekun savaşa" dönüştürmüştü. General Ludendorff askerlerle siviller arasında, askeri olan ve olmayan savaş biçimleri arasında hiçbir ilkesel ayırıma müsaade etmemişti, çünkü tüm halk "ortak yaşam sürdüren bir topluluk" olarak daha sıcak savaş öncesinde askeri savaş biçimini en üst etkinlikte yürütebilmek için tüm maddi ve "manevi" kaynaklarını harekete geçirmek zorundaydı. "Halkın manevi birlikteliği" ve onun savaşa "ekonomik cephede" ya da psikolojik savaşta mücadeleye her zaman hazır olması, tüm "mızıkçıların" sıcak savaşın başlamasından uzun bir süre önce bertaraf edilmesini zorunlu kılıyordu. Politika askeri olan ve olmayan savaş sevk ve idaresinin bir aracı haline geldi.

"Genişletilmiş sürekli çatışma" daha 50'li yıllarda ABD'nin askeri-sanayi kompleksi tarafından tasarlanıp uygulanmıştı. Bu çatışma en üst noktasına ancak Reagan yönetimi altında erişti. Askerileştirilmiş toplumun savaşa daima hazır halde bulunması, ölçüsüz şekilde yükselen silahlanma harcamalarının ve bununla bağlantılı olarak demokratik hakların kısıtlanmasının kabul edilmesi için, antikomünist bir histeriyle sağlanmak isteniyor. Hatta dünya politikasının taraflarının uzun vadeli stratejisi barış içinde bir arada yaşamak ve silahsızlanma olsa bile... ABD'nin "genişletilmiş sürekli çatışma" tasarısında istese de istemese de bu politik taraf "saldırgan düşman" rolünü üstlenmek zorundadır. Tekelci kapitalizmi sağlamlaştırma çabası için devamlı yükselen kriz nedeniyle bu "can düşmanı"na ihtiyaç vardır.

Gerek nazi yönetimi, gerekse Reagan yönetimi tarafından arzulanmayan, fakat buna rağmen diyalektik olarak seyreden tarihsel süreçte zorunlu olarak oluşan güç, mevcut tehdide karşı yükselen direniştir.

İkinci dünya savaşında tüm işgal ve zulüm altındaki halkların direnişinin yanısıra, gözardı edilmemesi gereken diğer önemli bir olgu da devletlerin oluşturduğu anti-Hitler koalisyon idi. Bu savaşta asıl yükü SSCB yüklenmişti. Batılı devletler ikinci cepheyi Hitler Almanyası'nın mağlubiyetine artık şüphe duyulmadığı bir sırada açtılar. Buna rağmen farklı sistemlerden devletler saldırganı yoketmek için işbirliği yapmışlardı.

Yine anti-faşist direnişte de politik, sosyal ve dini olarak değişik düşüncedeki insanlar, insanlığın o zamanki ana düşmanına karşı ortak mücadele için birlikte çalışmışlardı.

Alman emperyalizminin 1917'den sonraki tüm toplumsal değişmeleri ortadan kaldırma düşüncesi sonunda Hitler Almanyası'nın parça-

(Devamı 9. sayfada)

Neron, Forrestal ve Reagan'ın "Şaka"sı

67 yıl kadar önce Sovyet Rusya Batıya iki sistem arasındaki barışçı bir rekabet önermişti. Bu barışçı durumda her iki sistem kendi avantajlarını sergileme fırsatı bulabilecekti. Ancak kapitalizm, sosyalizmin düşüncesine daima kaba güçle karşı çıkmayı tercih etti. 1945'den sonra da saldırgan ABD çevreleri, bu tarihi yarışmayı savaşla çözmeyi kafalarına koydular.

Sovyetler Birliği'ne karşı yapılacak ilk atom bombalı saldırı en ince ayrıntısına kadar büyük bir gizlilikle hazırlanmıştı. Ancak bu hunharca planlar yaratıcılarına pek yaradı sayılamaz. 1949 yılı Mart ayında, o sırada ABD savunma bakanı olan James Forrestal asabi bir bunalımla aniden hastaneye kaldırıldı. Ve mayıs ayında bir gün Sofokles'in savaş konusundaki düşüncelerini kağıda geçirirken, Forrestal'in artık sabit fikir haline gelen savaş düşünceleri korkunç hayallere dönüştü ve kalemini bırakarak kendini onaltıncı kattan aşağı attı.

Bir yıl sonra, yine büyük bir gizlilik içinde, Washington nükleer çağda dış ilişkilerin yürütülmesi konusunda bir plan yaptı (Ulusal Güvenlik Konseyi Direktifi 68). Yine Sovyetler Birliği'ne karşı girişilecek bir saldırının canavarca planıydı bunlar. Düzenlenen politika herhangi bir insanı çıldırtacak nitelikteydi. Nitekim Forrestal'den sonra savunma bakanı olan Louis Johnson'un halefinin izinden gittiği belgelerde görülüyor. O sıralarda Truman sadece günlüğüne aktarabildiği düşüncelerinde SSCB'ye nasıl bir ültimatom verebileceği ve bir süper silah ile nasıl şantaj yapabileceği üzerine kafa yoruyordu. O günden bugüne ABD'nin Sovyetler Birliği'ne karşı politikası sadece ince ayrıntılarda değişti. Hedefler hep aynı kaldı. Kapitalist sistem sosyalizmin varlığını kabul etmek istemiyordu.

Son yıllarda Reagan'cılar Truman'ın 68 numaralı direktifini askeri teknolojinin evrimine uygun bir şekilde tekrar kaleme aldılar –nötron bombası, uzay silahları ve bunun gibi–. Yeni olan tek unsur, ABD emperyalizminin hedeflerini belirtirken gösterdiği aşırı kuşkuculuktu. İlk hücum. "kısıtlı" ve "uzatmalı" nükleer savaşlar ve "yıldız savaşları" bugünün ençok sözü edilen konuları. İki yıl önce Reagan yönetimi açıkca komünizme karşı bir haçlı seferi ilan etti ve Marksizm-Leninizmi "tarihin çöp tenekesine" atmaya söz verdi.

Bu politika bir şovenizm aleminin sarhoşluğu ile birlikte yürüyor. Şovenizm dalgasındaki yükseliş, 1976'da Amerika'nın bağımsızlığının iki yüzüncü yıldönümü törenlerinde belirginleşti. Los Angeles'teki sözde olimpiyatlarda ise doruğa ulaştı. ABD'nin "dünyanın lideri olma" doktrini, dünya halklarına neyi yapıp neyi yapamayacaklarını söyleme, ülkelere davranışlarına göre not verme, koskoca bölgeleri ABD "hayati" çıkarlarının sınırları içine alma, başkalarının işine hem de askeri kuvvetle karışma, ya da uluslararası anlaşmaları iptal etme (daha kısa süre önce Reagan Yalta ve Helsinki kararlarını eleştirdi) politikaları bugün her zamankinden daha fazla su yüzüne çıktı. Artık Potomac nehri üzerinde yeni bir "Roma"dan bahsediliyor.

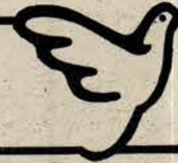
Ve bütün bunların üzerine, çılgınca nükleer savaş hazırlıkları ve kudurmuşcasına bir şovenizm dalgasının tepesine, başkan Reagan bir "şaka" oturttu! "Amerikalı vatandaşlarım. Rusyayı edebiyen yasadışı kılacak yeni bir kararı imzaladığımı belirtmekten kıvanç duyuyorum. Beş dakika sonra bombalamaya başlıyoruz." Bu rezalet de Forrestal ile Johnson'u Beyaz Saray konferanslarından dosdoğru tımarhaneye götürülmesiyle sonuçlanan başka rezaletleri hatırlatıyordu.

Reagan'ın "şakası"nın arkasında 1985'te hemen hemen 300 milyar dolar olan askeri dev bütçe ve yine devasa militarist programlar, ayrıca silahlanmanın azaltılması görüşmelerinin de durmadan reddedilmesi vardı.

Nükleer güce sahip bir ülke liderinin dünyayı şoka uğratan bu sorumsuzca şakasına cevap vermenin sırası değil. Beyaz Saray'ın politikası Birleşik Devletler'in kendi güvenliğini de sarsıyor.

Reagan anlaşılan kendini yirminci yüzyılın Neron'u gibi görüyor: Ne de olsa Neron da güzel sanatlara düşkündü, hatta sahneye bile çıkmıştı. Bazılarına göre Neron kendini ebedileştirmek için Roma'yı yaktı. Şu varki işler yolunda gitmedi: Senato Neron'u alaşağı etti, o da kaçmak zorunda kaldı. Sonra da intihar etti.

Asla bir paralellik kurmak istemiyoruz. Ama kapitalizmin ABD'nin siyasi hayatına kimi çıkardığına ve Amerikan emperyalizminin gezegenimizi nasıl tehlikeye soktuğuna da dikkat çekmek istiyoruz.

İşçi Yazar Savaşçı'yla Bir Söyleşi...

Dayanışma: Sayın Savaşçı, okurlarımıza biraz kendinizi tanıtırmısınız?

Savaşçı: 10 Haziran 1930'da İzmir, Ödemiş ilçesi, Birgi Bucağı, Taşpazar Köyü'nde doğmuşum.

Babamın genç yaşlarda ölümüyle, yarım yamalak bir orta öğrenimden sonra, yaşam fakültesinin milyonlarca öğrencisinden biri oldum. Sırayla bakkal çıraklığı, gazete satıcılığı, gezici kitapçılık, duvarcılık, sıvacılık, dülgerlik, soğuk demircilik, gazete muhabirliği yaptım. Yirmi yıldır da Münih'de Siemens fabrikasında işçi olarak çalışıyorum. Evliyim, üniversiteye giden üç oğlum var. (Birisi bitirdi) Fabrika saatlarının dışında öykü-şiir yazıyorum. Şiir, öykü, roman, mektup dallarında 17 kitap yazdım. Bunlardan ondördü kitaplaştı. Çoklarının birinci baskıları bitti. Diğer üç kitabım bir iki yıldır kitapçılarda sıra bekliyor. Sözde sıra bekliyor. Korkuyorlar yayınlamaya. Hep işçiden söz ettiğim için çekiniyorlar. Ödün vermeyen bir karekterim olduğu için de bir şey demiyorlar. Oyalıyorlar şimdilik! Fabrikadan işçi emeklisi olunca daha çok zamanım olacak. O zaman geniş soluklu işçi romanları yazacağım. Şimdiden iki işçi romanım bitti. Onları mayalandırmaya bıraktım. Beklesinler bakalım. Hiç kimse şu anda işçi romanı basmaz. Basmaya söz bile etmez. Kısaca yaşam öyküm bu!.

Dayanışma: Siz edebiyatın üç dalı ile meşgulsünüz. Ama her halde gönlünüzde yatan bir arslan vardır. Bunlardan hangisine ağırlık vermek istersiniz?

Savaşçı: **Gönlümde yatan aslan şiir ama, insan her şeyi şiirle anlatamıyor. Onun için, öyküden romana geçmek tek isteğimdir. Ama öykünün gücünü yadsıdığım anlamı çıkmasın sakın! Öyle öyküler var ki bir romanın bıraktığı etkiyi silip atıyor. Öyküde bilenmek, oturmak, deyişi daha da güzelleştirmek, sonra da romana geçmek en iyisi. Acelem yok.. Arkamdan atlı kovalamıyor ki! Bunu söylerken de romanla işe başlamış, romanla edebiyatçılığını sürdüren yazar arkadaşlarıma hep imrenerek bakmışımdır.**

Dayanışma: Bize sanat anlayışınız üzerine bilgi verir misiniz?

Savaşçı: **Edebiyatımızda Toplumsal Gerçekçilik akımına bağlıyım. Yani işçilerin, köylülerin yaşam öykülerini yazıyorum. Onların daha iyi, sömürüsüz bir dünyada yaşamaları için, yazarken hudutsuz bir heyecan duyuyorum. Ama bu yetmiyor. Sömürülen sınıfların erki için de savaş gerekiyor. Bu yüzden sendikalarda, seminerlerde, her çeşit toplumsal eylemde aktif olmak gerekir. Toplumsal Gerçekçilik akımına bağlı olan bir yazar, fildişi kulesinden çıkıp, işçi sınıfıyla birlikte eylem içinde olmalıdır. Yoksa soyut bir gerçekçilik anlayışı, ne yazara ne de toplumumuza bir şey kazandırmıyor. Kimi yazar arkadaşlarım kınıyorlar davranışımı. Kendimi dağıtmakla, az yazmakla suçluyorlar. Bırak bu işi sendikacılar, toplumbilimciler, pedogoglar yapsın demeye getiriyorlar. Bu yazar için, sanatı için bir kazanç değil midir?**

İşçi sınıfımız, geleceğe gebe olan biricik sınıftır. Onun için hangi eylemde olursam olayım, az çalıştığım gibime geliyor. Çünkü, işçi sınıfının içinden çıkmış bir yazarım. Kendi sınıfımın erki için çalışmam da birinci görev oluyor.

Dayanışma: Siz uzunca bir zamandan beri Almanya'da işçi olarak çalışıyorsunuz. Aynı zamanda sanat çalışmalarınızı da sürdürüyorsunuz. Bu durumun elbette bir çok güçlükleri vardır. Bunun yanında yazdığınız konuların bizzat içinde yaşamaktan dolayı gözlem bakımından yararlar da vardır sanıyoruz. Bu durumu açar mısınız?

Savaşçı: **Hem fabrika işçiliği hem yazarlık yapmak güç. Ama öykü kahramanlarını yakından tanıyorum. Bakıyörum diğer ulusların işçileri de bizim işçilerimizin istediklerini istiyorlar. Gelenek, görenek, milliyet, din, önyargılar uçup gidiyor. Bir başka ulusun işçisi de işsizlikten, açlıktan, savaştan korkuyor. Sendikalarda birlikte emek savaşımı veriyoruz. Bizi bağlayan ortak öğelerden bir kısmı bunlar. Sonra, hepimizde acıma duygusu var. Ölüm karşısındaki o korkunç suskunluk, çocuk sevgisi, başarılar karşısında küçük sevinçler, başarısızlıklar karşısındaki tedirginler, hepimizde var olan ortak duygular. Milliyet, din ayrımı gözetmeden diğer ulusların işçilerini fabrikada tanıyabildim, sevebildim. Fabrika işçisi olmasaydım, bu sevgiyi elde edebilir miydim? Doğal olarak bu yeni kazanımları öykülerimde işlemeye çalışıyorum.**

Dayanışma: Ülkemiz insanları uzunca bir zamandan beri Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde yaşamlarını sürdürüyorlar. Çeşitli uluslardan insanların bir arada yaşadığı bu ülkelerde, doğal olarak çok çeşitli kültürel öğeleri ile tanıştılar. Bu durumun ülkemiz insanları üzerindeki olumlu izlerinin seyri nasıl gelişecek? Daha da açarsak, Avrupa'lı insanların köklü bir demokrasi geleneği var. Demokrasinin korunup gelişmesinde, demokratik hak ve özgürlüklere sahip çıkılmasında bunlardan edindikleri kazanımların ülkemizin politik yaşamına katkıları neden olabilir?

Savaşçı: **Burada çalışan işçilerimizin bir kısmı önyargılarını yıktılar. Çalışma yaşamına ayak uydurdular. Kimileri ikinci bir dil öğrendi. Ekonomik alanları, satın alma güçleri eskisine oranla genişledi. Çocuklarına, kendilerine daha iyi bir gelecek için atılımlarda bulundular. Doğal olarak yaptıkları küçük yatırımlar, büyük sermayenin yatırımları karşısında zamanla eriyecektir. Tekrar, kendileri olmasa bile, çocukları babaları gibi işçi olacaklar. Miras sonucu, yarışma sonuçu olacak bir olgu bu. İşçi sınıfımıza kitle halinde katılımlar olacaktır. Bu işçi sınıfımız için büyük bir kazanım olacaktır.**

Buradan geri dönen bir işçinin, bir başka ulusun işçisine düşmanlık duyguları besleyeceğini sanmıyorum. Bir başka ulusun işçisi hiç bir zaman benim düşmanım olmayacaktır. Yemekleri, gelenekleri, görenekleri, müzik, ev döşemesi, konukseverliği, candanlığı, ezilmişliği, bayramları, seyranları, çocuk sevgisi, hısım, aile ilişkileri, özellikle Akdeniz ülkelerinden için hep bir. Ayrılıklar var. Özde bir. Ama öyle bir düşmanlık propagandası yapılmış ki yıllardır. Unutulur gibi değil. Günlük gazetelerimizden biri de yıllardır Türk-Yunan düşmanlığını körükleyip duruyor. Ulusların birbirine düşmanlığı olmaz. Olur diyenlerin silah tüccarlarının ağzıyla konuştukları bir gerçek. Bu söylediklerim diğer ulusların işçileri için de geçerlidir. Bunun sonucunu kısa zamanda belki göremeyeceğiz ama, uzun zamanda göreceğiz. Biz görmesek çocuklarımız görecektir.

Buradan ülkelerine dönen işçiler, yanyana çalıştıkları, birlikte sendikal savaşımda bulundukları, aynı ekmeği, havayı, suyu, birayı bölüştük-

(Devamı 6. sayfada)

Bir Hikaye

Mayer Çok Kızdı

Fethi Savaşçı

Krom Tozu Eleme Atelyesindeki yaşlı iş arkadaşım Mayer, simsiyah tozdan korunmak için, pencereyi açtı. Kendisiyle birlikte, yalpalayarak yürüyen, şakaklarına kır düşmüş, kelebek boyunbağlı birine, ustabaşı: "İşte burada çalışacaksın" dedi. İkinci kattaki yazıhaneye doğru ıraklaşırken Mayer, arkadaşlarına sevinçle baktı. Ne de olsa yeni bir arkadaşın gelmesiyle işimiz biraz daha kolaylaşacak, biraz daha soluk alacaktır. Mayer, bu sevincin etkisiyle, sarı nikel tabakasındaki HB sigaralarından ikisini yakıp, birini ağzıma tuttu. Ellerim eldivenli olduğundan, sigarayı alamadım. Mayer, İkinci Dünya Savaşında Rusya cephesinde tutsak düşmüş, üç yıla yakın da Polanya kamplarında kalmış. İyi yürekli acıma duygusu bol, hoş sohbet bir arkadaş. İşten çıkınca, evindeki felçli karısına yemeğini yapıp, bulaşığını, çamaşırını yıkayıp baktığından ayrıca kendisine çok saygım var... Çocukları çok seviyor, elindeki yiyeceği başkalarıyla bölüşmekden de kıvanç duyuyor. Tutsaklık yıllarındaki açlığını unutamıyor. Yiyeceklerinin bir kısmını Türk ve Yunan arkadaşlara verirken "çok tatlıdır, beğeneceksin. Bir sına bakalım" demeyi de unutmuyor. Sağ gözünü savaşta yitirmiş. Emekli olmasına daha iki yıl var... Şimdi 63 yaşında. 14 yıldır da bu atelyede çalışıyormuş. Bugüne kadar nedensiz olarak, bir tek gün işe geç kalmışlık yapmamış, gelmemezlik de. İkinci katta çalışan iki prese, krom tozlarını poliviyon denilen bir sıvıyla karıştırıyor, kıvamına gelince küçük saç sandıklara döküp götürüyor. Asansör beklerken ara sıra gençlerle şakalaşmayı da elden bırakmıyor. Kırmızı, siyah, kül renkli krom tozlarına konulacak poliviyolun ağırlığı, kaç dakika küçük makinalarda karışacağı, gözlük kutusunun içindeki el içi kadar kağıtta yazılı... O kağıttaki formülleri, geçen yıl izine giderken bana vermişti. Edindiğim deneylere göre, formüller hava durumuna göre değişebiliyordu. Hava sıcak olursa yüz gram fazla, soğuk ve yağışlı olursa yüz gram eksik konuluyordu. O süre preste çalışanlar, getirilen maldan yakınmıyorlardı. Saatleri, basınç pompaları, makinanın hava pompasının sesi birden normale geliyordu. Az ötemizde ayak preslerinde çalışan Türk ve Yunan kadınların makinalarına tepeden krom tozu dolduran iki Türk arkadaş daha var.. Ara sıra konuşuyoruz paydoslarda. Mayer savaş anılarını anlatıyor. Yeni gelen arkadaşlara çeviriyorum Mayer'in anlattıklarını. Bir birlik ve beraberlik havası sürüp gidiyor atelye. "İşin, paranın, cinsiyetin, yiyecek ve içeceklerin milliyeti olmaz." diyor Mayer. Biraz da bizi avutmak istiyor. Yurt, ev ve çeşitli özlemlerimizi acıyarak, okşuyarak bakıyor, dinliyor. Kadınlar, erkekler Mayer'in çevresinde bir aile gibiyiz. O da bizim aile büyüğümüz durumunda.

Bu düzenli iş havası bir kaç gündür bozulmaya yüz tuttu. Nedeni de papyon boyunbağılı, orta yaşlı Kemal'in ortalığı karıştırmış olmasıdır. Kemal ilk atelyeye gelişinde, yerdeki tozları fırça süpürgeyle süpürmeyeceğini belirtince Mayer'le arası açıldı. Mayer'i yatıştırmaya çalışırken, bu kez de benimle kavgaya yeltendi. Ayakları düz taban olduğundan, iki yanının üstüne sallanarak yanıma yaklaştı, öfkeli:

— Sen bu gavurla birlik olma kardeş!

— Mayer için mi söylüyorsun?

— Evet onun için söylüyorum...

— Durup dururken adama ve bana kızmaya hakkın yok..

— Bal gibi de var...

Eliyle kıllı göğüsünü açtı, yumrukladı, gözlerini patlattı, bağırdı:

— Ben, herşeyden önce, milliyetçiyim, müslümanım, Türküm, anladın mı?

— Bu işyerinde insanlar, milliyet ve dinlerine göre işleme tutulmazlar. Yaptıkları işe göre değerlendirililer, ona göre de para alırlar. Sen buraya yeni geldin, bu işyerinin anlamlı ya da anlamsız iş disiplinine uymaya zorunlusun. Mayer'i yerleri süpürmeye zorlayamazsın, O bir usta işçi, sen yardımcısın, Yerleri süpüreceksin. Bu işleri yapmıyacaksan, dosdoğru ustabaşıya git söyle... Seni başka bir işe versinler, buraya da başka birini. Biz çalışacağız, sen elini kolunu sallaya sallaya bize bakacaksın. Bizimle eşit para alacaksın. Bir de içinden bizi enayi yerine koyacaksın, öyle mi? Türklük ve müslümanlık tembellik demek ki? Başkalarının dininden, milliyetinden dolayı onları kınamak demek de değil. Türklük ve müslümanlık.... Unutma ki onların yurdunda bir konuk işçisin.

Şaşırdı, böyle bir çıkış beklemiyordu. Sağ elini göğsüne iki yumrukladı. Tepeden tırnağa gözden geçirdi. Küçümsedi:

— Ben milliyetçiyim arkadaş!

— N'apalım milliyetçiysen?

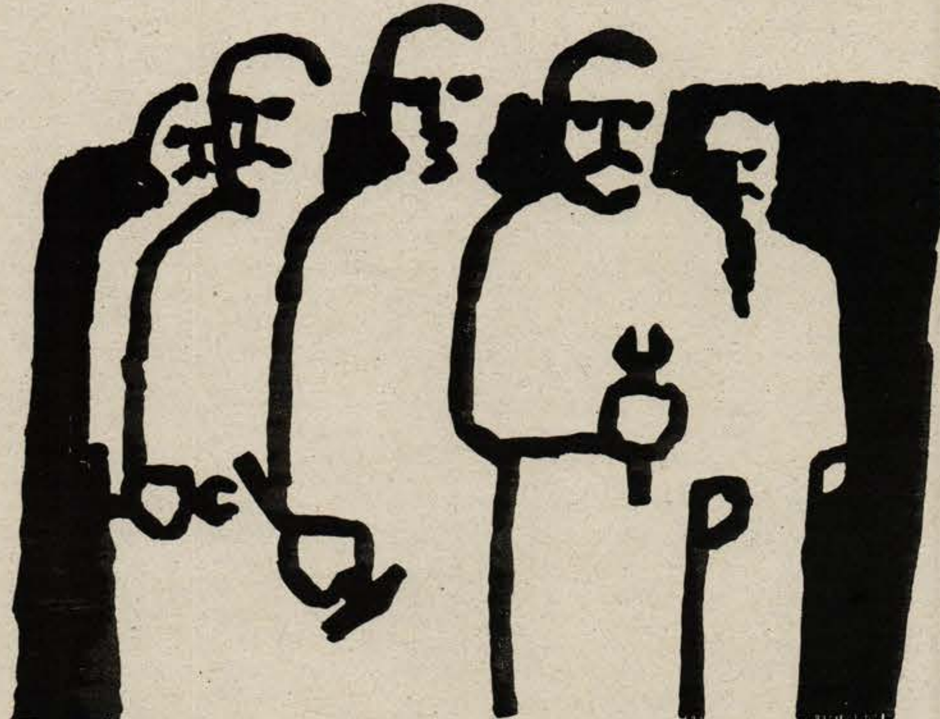
— Bu atelyede gâvurları barındırmayalım!.

— Hassiktir, oradan serseri!

Üstüme doğru, elindeki 65'lik kol anahtarıyla yürüdü. Mayer ve az ötedeki çalışan Almanlar gürültüye koşuşup geldiler. Postabaşlarından Moris durumu sordu, anlattım. Moris yazıhaneye koşup, durumu bildirdi. Atelye şefiyle, işletme şefi sorguya çektiler ikimizi. Sonuçta barıştırmayı kararlaştırıp, uyguladılar. Kemal'i kadınların çalıştığı kuru preslere, krom tozu boşaltma işine verdiler. İkinci gün Türk kadınları yakınmaya başladılar Kemal'den. Kadınlara karşı aşağıdaki edep yerini kaşıyormuş, benim için, ardı arkası gelmez suçlamalarda bulunuyormuş. Özcesi, bir tedirginliktir, bir hoşnutsuzluktur sürüp gidiyor.

Geçen gün de asansöre beşinci kata, yemek salonuna çıkarken, Yunan kızlarından birinin kıçını çimdiklemiş. Kız feryadı basınca asansörcü hemen durdurmuş asansörü. Kemal hiç bir şey olmamış gibi, asansörcüyü yatıştırmış. Kızdan da özür dilemiş. Yunan kızı yeni nişanlandı. Öteki atelyelerde de iki oğlan kardeşi çalışıyor. Nişanlısı ve oğlan kardeşleri duysalar çimdikleme olayını, Kemal gitti

(Devamı 6. sayfada)

Pablo Neruda 80 Yaşında

Bütün dünya ilerici insanlığı bugün Pablo Neruda'nın 80. doğum yılını kutluyor. Ama o yaşamıyor artık. Bundan onbir yıl önce Şili'de iktidarı Halk Birliği Hükümeti'nden silah zoruyla ele geçiren Amerikan kuklası Pinochet ülkede kopkoyu bir faşizm uyguladı. Tüm ilerici örgütleri kapattı üyelerini zindanlara doldurdu. Ama zindanlar Şilili anti-faşistleri alacak kadar geniş değildi. Stadyumlar zindan yerini aldı. Şili halkının ve tüm Latin Amerika halklarının özgürlük savaşçısı devrimci ve yiğit ozanı Viktor Jara da stadyumlara doldurulanlar arasındaydı. Ama onun susmak bilmeyen insan yüreğini faşist Pinochet rejiminin kolluk kuvvetleri zindanlarda da susturamadılar. Viktor Jara stadyumlara doldurulmuş onbinlerce anti-faşiste gitarı ile özgürlük türküleri söylemeye devam etti. Faşistler önce onun gitar çalan parmaklarını kestiler bu da bir sonuç vermeyince onu, alçakça katlettiler. Paplo Neruda Pinochet rejiminin tüm barbarlığına ve dostu Viktor Jara'nın katledilişine tanık oldu. Onun insan sevgisi ile çarpan serçe kadar hafif yüreği bu acılara ve barbarlıklara daha fazla dayanamadı ve Pablo Neruda 23 Eylül 1973 yılında aramızda ayrıldı.

Şili'de faşizmin onbirinci yılını doldurduğu şu günlerde Pinochet tüm dünya ilerici insanlığının nefretini üzerinde toplarken Pablo Neruda her geçen gün biraz daha halkların gönlünde bayraklaşıyor, şiirleri ulusal sınırları aşarak ezilen insanların sömürüye, baskıya karşı başkaldırışlarında dilden dile gönülden gönüle yankılanıyor.

Neruda ilerici hareketteki yerini ta okul sıralarında iken seçti. Gençliğinde tüm Ortadoğu'yu gezerek oralardaki ilerici hareketleri tanıma olanağı buldu. Hindistan halkının İngiliz sömürgeciliğine karşı sürdürdüğü ulusal kurtuluş savaşında Hindistanlı yurtseverlerle omuz omuza dövüştü. İç-savaş yıllarında konsolos olarak görev yaptığı İspanya'da yurtseverlerin yanında yerini aldı. Yaşamı boyunca ozan Şili halkının gericiliğe, emperyalizme karşı mücadelesinin her evresinde kararlıca saf tuttu. Sanatını halkının mücadelesinde bir silah gibi kullanmasını bildi. Onun sanatını belirleyen asıl öğe halkına karşı duyduğu sonsuz bağlar ve haklı mücadelesine olan inancıdır. Onu bugün çağımızın en büyük ozanları arasına katan olgu, hiç kuşkusuz sınıf mücadelesindeki ikirciksiz tavrıdır ve halkının mücadelesine örgütlü katılmasıdır. Neruda birçok ozanda ve yazarda görülen sanatın sınıflardan bağımsızlığı anlayışına hiç itibar etmedi. O işçi sınıfı mücadelesinin örgütsüz yürütülemeyeceği gerçeğini iyi bilerek, İşçi sınıfı partisi saflarına katılarak, onun bir aktivisti olarak hayatının sonuna kadar mücadelesini örgütlü olarak sürdürdü. Sanatta kesin tavır alış "sanatçının yaratım özgürlüğünü zedeler" diyenlere Neruda'yı basit bir romantik şairlikten Nobel ödülü, ünü bütün dünyaca bilinen büyük bir ozan yapan şeyin onun örgütlü bir ozan olarak yaşamını sürdürmüş olması gösterilebilir. Daha İspanya iç savaşı başladığında yönünü çizen ozan bu konuda şöyle demektedir:

"Dünya değişti ve benim şiirlerim de değişti. Bir kan damlası satırlarıma damladı ve o, orada her zaman canlı olarak kalacaktır."

Neruda'ya göre gerçek sanatçı, tarihi yaratan emekçi kitlelerin mücadelesi içinde mücadeleye uygun olarak onun araç ve olanaklarını yaratandır. Yoksa gerçek sanatçı aklının estiğince kollektiviteden ve her türlü denetimden yoksun olan, dünyayı tek başına döndüreceğine inanan kişi değildir. Neruda'yı da asıl büyük yapan bu düşünceleridir.

Şili halkı bugün faşizme karşı direniyor. Her türden baskıya karşın kitlesel 1 Mayıslar yapılıyor, Pinochet'in yasakları Şili işçi sınıfını, çalışan tüm halkı bağlamıyor artık. Tüm halk güçlerinin oluşturduğu birlik cephesi Pinochet faşizminin duvarlarını sarsıyor, zafere giden yol gittikçe kısalıyor. Bu mücadelede Pablo Neruda şiirleriyle, türküleriyle Şili halkının yanındadır, onların coşkularına, inançlarına, zafere olan umutlarına güç katarak...

Ölümünün 11. doğumunun 80. yılında Pablo Neruda bütün dünyada büyük bir coşku ile, sonsuz sevgi ve saygıyla anılacak. Büyük ozanın adına ve anısına toplantılar düzenlenecek, açık oturumlar tertip edilecek, ödüllü yarışmalar yapılacaktır. Onun şiirlerinde vurguladığı apaçık bir gerçeğin hayat tarafından nasıl doğrulandığı bir kez daha Gözler önüne serilecektir. Dün İspanya'da, Portekiz'de, Almanya'da, İtalya'da ve dünyanın pekçok ülkesinde olduğu gibi, faşizmin tüm barbarlığına rağmen, zindanları, stadyumları insanlarla doldurmasına, sokakları insan kanı ile sulamasına rağmen, halkların yenilmezliği gerçeği bir kez daha gösterilecektir.

"Ben taşralıyım ve madenciyim.
Köylerde, kasabalarda okudum şiirlerimi.
Alanlarda, opera binalarında, nerede olursa olsun
Patagonya'da koyun kırpıcılarına bile şiir okudum.
Çünkü halkım ben, parmakla sayılmayan.
Sesimde pırıl pırıl bir güç var.
Karanlıkta boy atmaya, sessizliği aşmaya yarayan
Biz halkız, yeniden doğarız ölümlerde."

MADRİT 1936

Madrit, tek ve görkemli, temmuz bastırmıştı seni
Yoksul bal ışığı kıvancınla, aydınlık yolun,
Aydınlıktı düşlerin.
Bir akbaba sürüsü
Hıçkırığı, bir kudurmuş
Cübbeler dalgası
Çatlattı dizkapakların arasında
Çamurlu sularını ve çirkef derelerini onların.
Gözler hâlâ yaralı uykularla
Eski bir tüfekle ve taşlarla, Madrit
Yaran hâlâ kanarken sen
Savundun kendini. Koşuyordun
Sokaklarda
Bırakıp kutsanmış kanının izlerini
Derleyip toparlayarak, seslenip okyanus bir sesle
Sonsuza dek değişmiş yüzünle
Kanın olgun ışığıyla
Madrit,
Öç alan bir dağ gibi,
Vınlayan bir
Bıçaklar yıldızı gibi, sen.
Zifri karanlık kışlalara
İhanetin yobaz yuvalarına
Harlı kılıcın daldığı zman
Yalnızca uzun bir şafak sessizliği vardı,
Yalnızca bayrakların soluk soluğa adımı,
Ve bir kan damlası vardı yalnızca gülücüğünde.

Pablo Neruda

Mayer Çok Kızdı

(Baştarafı 5. sayfada)

gider, bir gece saat onbirde işten çıktıktan sonra. Yunanlılar Türklerden hiç mi hiç aşağı kalmazlar, adam dövmekte, bıçak çekmekte kumar oynamakta her çeşit edepsizlikte. Almanya'da o kadar yakından tanıdık ki birbirimizi. Yunan kızı ikide bir benim yanıma gelip: "Kemal, Polis Kazoz" (Kemal, çok deli), deyip duruyor.

İşin kötüsü, Mayer'in yüzü Kemal geleliden bu yana gülmüyor. Çalışanların tümü Kemal'den yakınıyorlar. Alman postabaşçılarının gözünden kaçmıyor bu tedirgin hava... Bu kez de Kemal ortalığı karıştırıyor diye bir başka atelyeye verdiler. Onların atelyesi, orada da bilgiçlik taslarken, makinelerden ikisini işe yaramaz duruma getirmiş. Bu kez de makineleri yağlama işini verdiler. Şimdi atelyeleri dolaşıp, yağsız makineleri yağlıyor. Tam onun yapacağı bir iş, hiç canı sıkılmaz gezerken. Zor bir iş de değil. Zanaatsız işçilerin yapabilecekleri kolay işlerden. Pencereden, karşıdaki yağ deposuna girip çıkarken görüyorum. Ara sıra dudaklarının kımıldamasından, kendi kendisiyle konuştuğu belli oluyor. Ellerini yana açıyor. Gülüşüyoruz arkasından. Yüzüne bir gülsek, belâ hazır. Çamur gibi gelip yapışacak. Belinde ya da arka cebinde, tabanca ve bıçak taşıyormuş da, onları eliyle bir yoklaması var ki insanı deli edecek. Yunan kadınları, kızları hiç yoktan bağırıyorlar: "Ela do vire, kazoz Kemal!" (Gel buraya be deli Kemal) diyorlar. Kemal, Yunanca hiç mi hiç anlamıyor. Anlasa n'olacak? Çalışanların tümüyle kavga edemez ki!. Kemal kısa sürede atelyenin eğlencesi durumuna düştü. Eskiden saraylarda yöneticileri eğlendiren cüceler olurmuş, Kemal'in durumu da öyle.

İki gün önce yemekhanede Kemal'i bir güzelce dövmüşler. O gün Alman polisine çalışma izni almaya gitmiştim. İşbaşı yapınca olaydan haberim oldu. Hastaneye kaldırmışlar Kemal'i. "Bu fabrikada çalışan kadınların tümü oruspudur!" demiş. Yemekhanede bulunan iki Türk delikanlısının kız kardeşleri de öteki masada duymuşlar Kemal'in sözünü. Onurlarına yedirememişler. Oturdukları sandelyeleri Kemal'in başında parçalamışlar. Kemal'i öldü diye bırakmışlar, birkaç dakika içinde. İki genç arkadaşın fabrika hemen çıkışını yaptı. Ama Kemal'i de hastaneden çıkınca, yaşatmıyacaklarını söylüyorlar.

Yazıcı kadın, hastaneye kaldırılan Kemal'in, bir mahkeme işi olduğunu söyledi. Mahkemeden gelen kağıdın kendisinin imzalamasının ve tekrar geriye gitmesinin, acele istendiğini belirtti. Bu işi benim yapmamı istedi. Kağıdı uzattı, okudum. Kentin Alman mahkemesi Kemal'i dört çocuğuna ve karısına yıllardır bakmadığı için, Türkiye'ye para göndermediği için mahkemeye çağırıyordu.

Kemal'in karısı, kuzeydeki fabrikalardan birine işçi olarak girmiş. İlk iş olarak da kocasını mahkemeye vermiş. Oysa Kemal, dört çocuğu için her ay çocuk kasasında 145 Mark para alıyor açıktan. Bu paraları çocuklarına göndermesi gerekirdi, doğal olarak. Acı acı gülümsedim. "Hey gidi, milliyetçi, düztaban Kemal!" demekten de kendimi alamadım.

Fethi Savaşçı'yla Bir Söyleşi

(Baştarafı 5. sayfada)

leri arkadaşlarını unutmuyacaklar. Önce birbirlerine giderek uluslarına kötü gözle bakmayacaklardır. Savaş kışkırtıcılığı yapan burjuva politikacılarına da yüz ve oy vermeyeceklerdir.

Buradan dönen işçilerimiz klasik işçi haklarının neler olduğunu biliyorlar. Bu hakların Türkiye'de de uygulanmasını, var olmasını isteyecekler, ister istemez, önce emek, giderek politik savaşımda yerlerini alacaklardır. Bu eylem de toplumumuzun uyanmasını büyük ölçüde etkileyecektir.

Ayrıca sekiz saatlik bir işe alışmış bir insanın, elini kolunu bağlayıpta oturması, bugünkü koşullar içinde Türkiye'de olanak dışıdır. Ne kadar maddi olanak biriktirirse biriktirsin, en azından yüzde kırklık yaşam pahalılığı karşısında bir iki yıl içinde biriktirdikleri eriyip gidecektir. Bu yüzden çalışmak zorunda kalacaktır. Çalıştıkça da buradaki hastalık kasasını, çeşitli sigortaları arar duruma gelecektir. Bulamayınca egemen sınıfların karşısında olacaktır. Daha da uzatılabilir bu kazanımlar. Ama ana hatlarıyla bu gibime geliyor...

Dayanışma Gözleyebildiğimiz kadarıyla son yıllarda ülkemizde edebiyat alanında gözle görünür bir gelişme var. Sayıları bir hayli fazla genç şair ve yazarlar ürünlerini çeşitli edebiyat dergilerinde sergiliyorlar. Buna bağlı olarak da yeni yeni edebiyat dergileri çıkmaya başladı. Sizin bu konudaki görüşlerinizi öğrenebilir miyiz?

Savaşçı: Son yıllarda bir çok edebiyat dergisi kapandı. bir çokları da çıkmaya başladı. Ama dikkat edilirse bunların arkasında hep büyük holdinglerin sermayesi var. Holdinglerin istediği edebiyat öteden beri bilinen bir şey. Bizim savunduğumuz toplumsal gerçekçi edebiyat değil. Biz toplumu değiştirmek istiyoruz, onlar kurulu düzenden yana. Ama buna rağmen, bu dergilerde yeni imzalardan umutlu olduklarım var. Bu umudum gittikçe pekişiyor. Emekten, özgürlükten, sömürüden, ezilmekten, demokrasiden, barıştan söz edenler var. Büyük bir titizlikle izliyorum çoğunu. Kimilerini de mektupla yüreklendiriyorum. Özel ulaklarla selam, sevgi, direnç iletip duruyorum. Yeni bir edebiyat kuşağının geldiğini görüyorum. Sanat, biraz da baskıdan doğar, demişti bir bilge. Doğru söylemiş...

Dayanışma: Son olarak sözü ülkemize getirmek istiyoruz. Bildiğiniz gibi 12 Eylül'den bu yana tüm toplum kesimlerinde olduğu gibi, aydınlar ve sanatçılarımız üzerinde de ağır baskılar sürmektedir. Buna karşın son "Aydınlar Bildirgesi"ne kadar aydınlarımız başta Cunta'nın "Anayasası" olmak üzere onların hiç bir uygulamasına tepkide bulunmadılar. Hatta yer yer cuntacılara akıl öğretmeye kalkanlar bile oldu. Ancak son eylemleri ile aydınlar içinde bulundukları suskunluğu aşmış bulunuyorlar. Bildiğiniz gibi aydınların bu çıkışı hem Türkiye kamuoyu, hem de uluslararası düzeyde önemli yankı yaptı. Tabii ülkede hiç bir demokratik sese tahammülü olmayan K.Evren çetesinin bu bildirgeye de tepkisi sert oldu ve aydınlar yargılanmaya başlandı. Tüm bu gelişmeler karşısındaki düşüncelerinizi öğrenebilir miyiz?

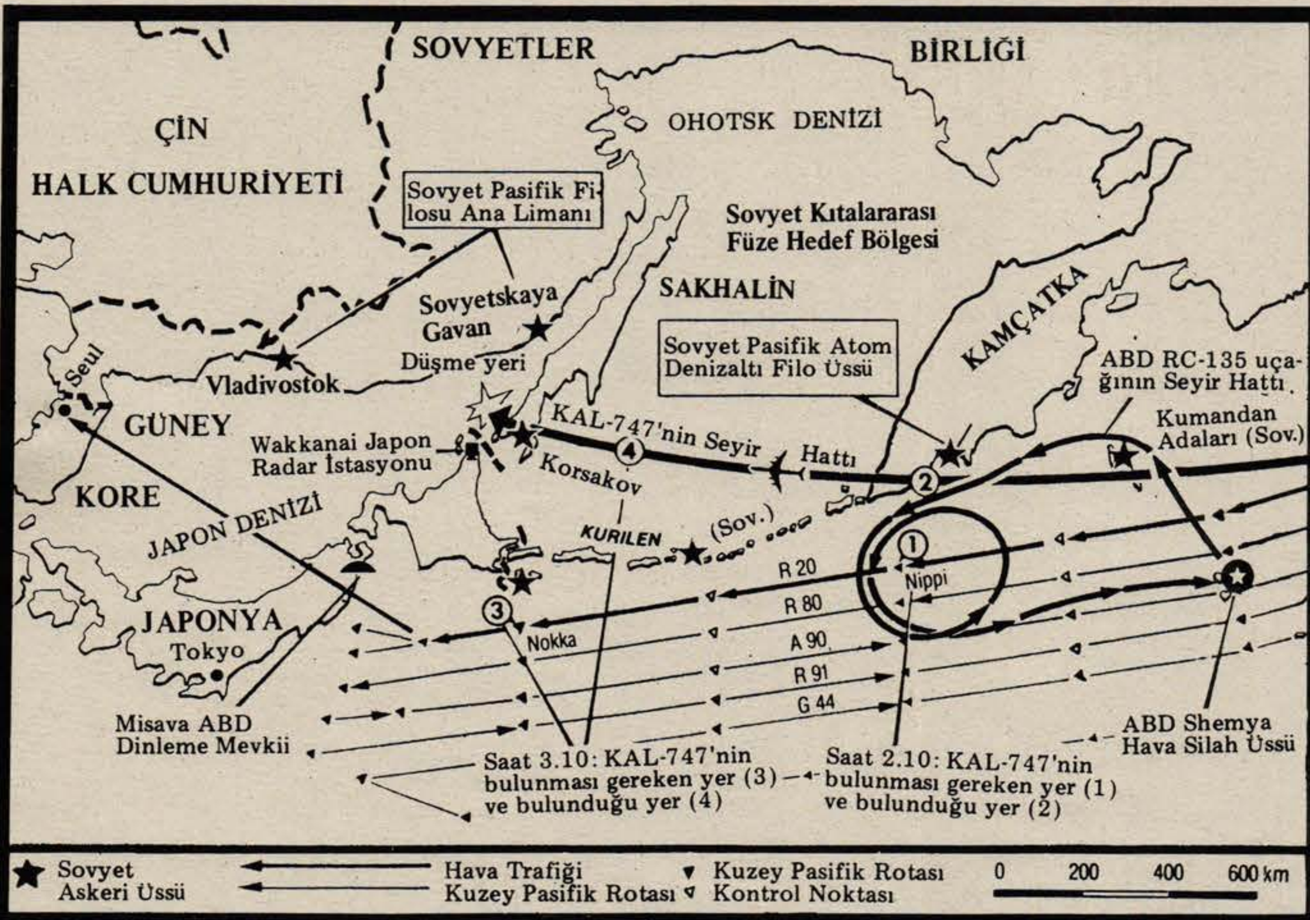
Savaşçı: Önce şu ünlü aydın sözcüğünün tanımlamasını yapalım: Aydın, öğrenimi, bilgisi ve görgüsü olan kimsedir. Ama aydın bilgisini hangi yolda harcamış? Sömürü çıkarlarına karşı direnmiş mi? Tavır koyabilmiş mi? Koyabilmişse bence aydındır. Buradan yola çıkarak, tavır koyan aydınlar bizim göz bebeklerimizdir.

Sanatçılara her zaman baskı vardı. Bu kez daha yoğun baskı gelince, sol kesimin aydını, devrimciliği kimselere bırakmazken, dut yemiş bülbüle döndüler. Kimisi Fransız 17. yüzyıl bilgilerine sığındı, kimisi hümanizm dedi. Kimisi de mitoloji dedi tutturdu. Bu yüzden burjuva aydınları 12 Eylül'den sonra kaypaklığını bir kez daha vurgulamış oldu.

Ama son "Aydınlar Bildirgesi" hepimizin yüreğine su serpti. Avrupa giderek dünya demokratik kamuoyu, aydınlarla birlikte olduklarını belirttiler.

Askeri faşizm, parlamenter faşizme doğru dört nala giderken bu bildirge engel oldu. Asarız, keseriz, cart-curt sözleri arkasından gündeme geldi. Sanki astıkları kestikleri, işkence yaptıkları yetmiyormuş gibi... Ama cart-curtlar pek fazla, uzun sürmedi bu kez. Nato'ya bağlı ülkelerden itiraz sesleri gelince, sesler kısıldı. Nato'ya, İMF'ye bağımlı olarak yaşayan yönetim kadrosu şaşırdı. Hele bizim Türkiye Yazarlar Sendikası Başkanı Aziz Nesin'in mahkeme önünde yaptığı nefis savunma bu işin tuzu biberi oldu. Aziz Nesin yargıca: "Biz bu Bildirgeyi yayınladıktan sonra, Devlet Başkanı K.Evren, bizi suçlu olarak ilan etti. Bu ülkede bir kişinin suçluluğuna ancak mahkeler karar verir. Şahıslar değil!" dedi.

Peki ama bir soru da benden: Bütün bu gelişmeler karşısında Avrupa'da yaşayan bizler ne yaptık?

ABD'nin Komplosu Açığa Çıkıyor

● DÜŞÜRÜLEN G.KORE UÇAĞININ CASUSLUK YAPTIĞI ANLAŞILDI...

□ Bundan 1 yıl önce 269 insanın ölmesiyle neticelenen Güney Kore Hava Yolları (KAL)'a ait yolcu uçağının düşürülmesiyle ilgili olarak, Reagan ve Pentagon çevrelerinin yaydığı sis perdesini aralayan yeni açıklamalar yapılmaktadır. Birçok batılı uzman ABD'nin KAL yolcu uçağını Sovyetler'in hava savunma sistemini denemek için kullandığında artık hemfikirler. Bu olay da bir kez daha göstermiştir ki, Reagan yönetimi ve ABD emperyalist çevreleri yüzlerce insanı bir kobay gibi kullanmaktan perva duymayacak denli gözü karadırlar. Aşağıdaki yazı Spiegel dergisinin 30 Ağustos 1984 tarihli 36. sayısından olduğu gibi çevrilmiştir. Yazı, 1 yıl önce Sovyet yetkililerinin ileri sürdüklerini birer birer doğrulamaktadır.

General Charles A.Gabriel çok mutluydu. Sovyet savaş uçaklarının Kore Hava Yolları (KAL)'a ait sivil bir yolcu uçağını düşürmesinden iki hafta sonra, ABD hava kuvvetleri kurmay başkanı 1 Eylül 1983 gecesi Doğu Sibirya üzerinde olanlar hakkında "oldukça iyi malumatı" olduğunu itiraf etti. Generalin olumlu bilançosu şöyle: "Sovyet hava savunması esnek olmadığını gösterdi." Bu da ABD'ye, Sovyet hava barikatını "gerektiğinde" aşmak için kendi hava silahlarının yeteneği konusunda "biraz daha fazla güven" vermektedir.

Generalin bu sözleri uçağın düşmesine ve 269 yolcunun ölmesine duyulan genel infial içerisinde kaybolup gitti. O zamanlar ABD başkanı Reagan'ı gazaba getiren "zorba bir rejim", hiçbir kışkırtma olmaksızın bir "katliam yapmış", "insanlığa karşı bir cinayet" işlemişti. Birleşmiş Milletler Moskova'yı kınadı ve batı ülkelerinden pilotlar haftalarca SSCB'ye uçmama boykotu yaptılar.

Sovyetler Birliği'nin olayı hava sahasının casusluk amacıyla kasten ihlal edilmesi olarak göstermesi, Washinton tarafından şiddetle reddedildi. Fakat batılı uzmanlar (bilim adamları, gizli istihbaratçılar ve pilotlar) o zamandan beri, güya uçağın rotasını şaşırdığı şeklinde takdim edilen olaya tamamen başka yönde ışık tutan bir yığın olgu elde ettiler.

1 Eylül 1983 gecesi, diğerleri gibi bir gece değildi. Kuzey Pasifik'teki Amerikalılara ait tüm elektronik dinleme cihazları, Sovyetlerin kıtalararası SSX-24 füzesinin bir deneme uçuşu yapması beklendiği için, en üst alarm durumuna geçirilmişlerdi. Hedefelenin bölge Kamçatka yarımadasıydı. Amerikalılar Sovyetlerin atom silahı taşıyıcısı bu yeni füzeleri hakkında bilgi edineceklerini umuyorlardı.

Bu nedenle ABD keşif cihazlarının şu en iyileri gözetleme için hazır hale getirildiler:

● Stokholm Barış Araştırma Enstitüsü Sipri'nin bilgilerine göre "ABD'nin en hassas gözetleme sistemi" olan hava ve uzaydaki 3000 km'ye kadar uzaklıktaki objeleri tesbit edebilen ve özellikle Kamçatka'yı gözetleyen Aleuten takım adalarındaki Shemya'da bulunan radar gözetleme sistemi "Cabra Dane";

● Çok hassas elektronik cihazlarla donatılmış ve aralarında "USS Observation Island"ın da bulunduğu Kuzey Pasifik'teki ABD deniz kuvvetlerine ait gemiler. (Sistem "Cobra Judy");

● Saat başı Shemya'dan Sovyet sahillerine uçuş yapan, Sovyetler Birliği'ni radar ve telsiz cihazlarıyla gözetleyen RC-135 tipindeki ABD özel uçakları. (Sistem "Cobra Ball);

● Japonya ve Alaska'daki Amerikan keşif uçakları;

● Radar dalgaları gibi tüm elektronik sinyalleri ve telsiz konuşmalarını kaydeden ve değerlendirilmesi için hemen "Cobra Deney"ye iletebilen "Ferret-D" tipindeki bir casuz uydu.

● SSCB üzerinde devamlı 6000 km yükseklikte bulunan "Rhyolite" keşif uydusu.

ABD dinleme ve gözetleme cihazlarıyla dolu bu sahada KAL'ın (uçuş numarası 007) Boeing 747 uçağı uçuyor ve rotasından oldukça sapıyor. Uçak Sovyetlerin yasak bölgesi Kamçatka'taki en yüksek tahrip bombalarının, füze hedef bölgesinin ve atom denizaltı üssünün bulunduğu Povlovsk ile yine hava silah ve deniz üslerinin bulunduğu Sachalin adasının üzerinden uçuyor. Uçağın rotasından ayrıldığı, Jumbo jetin hareketinden kısa bir müddet sonra Anchora (Alaska)'daki Amerikalılar tarafından biliniyor olmasına ve ABD radar cihazlarının füzelerle donatılmış Sovyet avcı uçaklarının havalandıklarını tesbit etmelerine rağmen, ne yanlış istikamete giden uçak ikaz ediliyor ne de Koreliler alarma geçiriliyor.

Pentagon'un haberleşme ağının fonksiyonu ve kuruluşuyla ilgilenen Yale Üniversitesi'nden David Pearson gibi uzmanlar şu korkutucu sonuca varıyorlar: ABD uçağın hava sahasını ihlalini SSCB'nin savunma sistemini denemek için kullanmıştır.

(Devamı 9. sayfada)

Irkçı Yönetimin Seçim Komedileri

Irkçı beyaz azınlığın yönetimindeki Güney Afrika Cumhuriyeti'nde geçtiğimiz günlerde bir hafta ara ile iki seçim komedisi oynandı. İlk olarak 80 kişilik melez ırk meclisi seçimleri yapıldı. Beyazlar parlamentosuna tavsiyelerde bulunabilecek "ikinci sınıf" bir meclis olan melezler meclisi için yapılan bu seçimler, seçimleri boykot kararı alan "Birleşik Demokratik Cephe" taraftarı 50 kişinin tutuklanmasıyla başladı. Birleşik Demokratik Cephe ırkçı yönetimin ve polisin tüm baskı ve sindirme girişimlerine rağmen "kukla meclis" için ırkçı yönetim yine aradığını bulamadı. Bu kez düzmece meclis seçimlerinin boykotu için mücadele yürüten demokratik güçler daha da büyük bir başarı kazandılar ve seçime katılma oranı sadece % 17 civarında kaldı.

Her iki kukla meclis için yapılan uyduruk seçimlerde bile oy hakkına sahip olanlar sadece melezler ve asyalı ırktan olanlar. 28 milyonluk G. Afrika nüfusunun dörtte üçünü oluşturan ve ülkenin asli sahibi bulunan siyah ırk için henüz oy verme dahil en küçük bir demokratik ve siyasal hak söz konusu değil.

yapılan seçimleri boykot kampanyasını başarıyla sürdürdü. Bu arada "Dünya Yenilikçi Kliseler Birliği" Başkanı melez ırk liderlerinden Allan Boesak da, melez ırkı oy vermemeye çağırdı. G.Afrika polisinin tüm baskılarına rağmen sonuçta melez ırk seçimleri için oy verme oranı % 30'da kaldı ve melez halkın ezici bir çoğunluğu ırkçı yönetimin kirli bir manevrasını boşa çıkardı.

İkinci seçim bir hafta sonra bu kez asyalı azınlıkların temsilcilerinden oluşacak 40 kişilik meclis için yapıldı. Yoğun baskı ve terör altında geçen bu seçimler sonucunda

Irkçı yönetimin başı Botha "seçimlere" katılma oranının düşük olmasını kendi ırkçı ve gerici mantığına göre yorumlayarak, "Beyaz ırk dışındakiler henüz oy kullanacak, demokratik ve siyasal haklara sahip olacak olgunluğa erişmemişler. Seçimler bunu gösterdi" dedi. Bu sözleri söyleyen ve çağımızın yüzkaralarından olan Botha bilindiği gibi geçtiğimiz aylarda bir kısım batı avrupa ülkesini ve bu arada F.Almanya'yı ziyaret etmiş ve "demokrasi şampiyonluğunu" kimselere bırakmayan bu ülkelerde büyük hüsnü kabul görmüştü.

Afrika'da Açlığın Nedeni

Amerika'da yayınlanan International Herald Tribune gazetesinde bir karikatür çıktı. Karikatürün eşlik ettiği makalede Afrika'da açlığın nedenleri olarak kuraklık, yüksek nüfus artışı, köylerden şehirlere göç gibi sebepler sayılıyordu. Makale bunları sıraladıktan sonra Afrika'ya yapılacak yardımın yalnızca gıda yardımı olarak yapılması gerektiği, para yardımlarının karikatürde gösterildiği gibi parmakların arasında akıp gittiğini, çöle düşmüş bir damla su gibi hiç bir etki yapmadığını ileri sürüyordu.

Oysa, günümüzün bilimsel teknolojik imkanlarıyla Afrika ülkelerinin geriliğini yenmek mümkün. Kuraklık örneğin. Hiçbir kıta su kaynaklarının bolluğu bakımından Afrika ile mukayese edilemez. Kıta'nın büyük nehirleri arazinin sulanmasında kullanılabilir, çöller geri püskürtülebilir. Ama bunun için barajlar ve sulama sistemleri inşa edilmelidir. Niye bu sistemlerden yoksun Afrika?

İşte Afrika'daki açlığın gerçek sebebi bu soruyla ortaya çıkabilir. Sulama sistemlerinin yapılması için uzmanlara, karmaşık bir teknolojiye ve çok miktarda paraya ihtiyaç var. Afrika ülkelerinde ise bunların hiçbiri yok. Bunun da sebebi basit. Sömürgeciler asırlar boyunca kıta'yı soyup soğana çevirdiler. Bu sömürü hâlâ daha devam ediyor. Sadece Amerikan şirketlerinin 1982 yılında Afrika ülkelerinden transfer ettikleri kâr 600 milyar dolardır. Afrika, Batı Avrupa ve Amerikayla yaptığı ticaretten, her yıl 10 milyar dolar kaybediyor. Çünkü Kıta'nın sattığı ürünlerin fiatları alıcılar tarafından sürekli düşürülüyor. Buna mukabil, kendi sanayi ürünlerinin fiyatları arttırılıyor.

Dolayısıyla karikatür gerçekleri yansıtmıyor. Aslında Afrika'dan akan milyarlar kapitalist batının kasalarının derinliklerinden kayboluyor.

Uruguay Kadınının Mücadelesi

Güney Amerika'nın küçük bir ülkesi olan Uruguay'da kadınlar, çok zor dönemleri içeren tüm bağımsızlık mücadelesi boyunca halkın saflarında yer almışlardır.

Uruguay bağımsızlığa 1925 senesinde kavuştu. 27 Haziran 1973'te faşist çevreler bir darbe sonucu iktidarı ele geçirdiler. Ondan bu yana halka karşı şiddetli bir terör başlatıldı. Uruguay kadını yurttaş olarak haklarının yok edilmesiyle karşı karşıya geldi. Hem kadın, hem de işçi olarak birçok sosyal haklarını kaybetti. O, kovuşturuldu, hapse atıldı, işkence gördü, öldürüldü. Sayısız kahraman ve şehitlerin arasında çok sayıda kadın bulunmaktadır. Siyasi kadın tutukluların hepsi "Punta Ricles"tedir. Bu insan toplama kampından birçok kadın geçmiştir. Şu anda orada daha 105 tutuklu bulunmaktadır. Bunların çoğu 8 seneden beri tutukludur. Tutukluların 40 kadarı hasta, hatta bazıları ağır hastadır. Hastalıklarının nedeni işkence görmüş olmaları ve tedavi edilmelerinin yasaklanmasıdır. Punta Ricles'teki bu baskı sistemi yüzünden kadınlar ruhsal ve fiziksel olarak yokedilmektedir.

İçinde bulunduğumuz yılın gündemi diktatörlüğün yıkılmasıdır. Kadınlar bu savaşımın her alanında yer almaktadır: siyasi tutukluların ve kayıpların anneleri olarak organize olup direnmektedirler. Uruguay kadını her an hürriyet, siyasi tutuklulara af ve demokrasi için savaşmaya hazırdır. Sayısız yürüyüşlere, halk direnişlerine ve grevlere katılmaktadır. O, kamuoyunda ve illegalitede aktif çalışmaktadır. Uruguay halkı bu yıl Ekim ayında yapılacak seçimler için hazırlanmakta. bundan dolayı tüm enternasyonal dayanışma güçlerini Uruguay halkının hürriyet savaşını desteklemeye çağrıyoruz.

Montevideo'daki parlamenter yönetimin eski üyesi Selva Braselli'nin serbest bıra-

(Devamı 9. sayfada)

NİKARAGUA DIŞİŞLERİ BAKANI İLE RÖPORTAJ

Spiegel: Sayın bakan, Orta Amerika'daki mevcut kriz öbür yanıyla Nikaragua'daki Sandinist hükümeti için bir avantaj oluşturuyor. Dışardan tehdit edilen bir ülke kendi iç çelişkilerini ve zorluklarını unutur.

D'Escoto: Olaya böyle bakılabileceğinden emin değilim. Nikaragua halkı bir savaşı ve ondan önce de 70 yıl süren baskı kâbusunu ve ABD işgalini henüz geride bıraktı. İnsanlar artık devrimin kazanımlarının tadını çıkarmaya başlamak istiyorlar. Ve kuzeyde topraklar yeniden bir savaşla çöl haline getirildikleri için, köylüler ürünlerini kaldıramıyorlar.Öte yandan ABD bize yapılan kalkınma yardımının bir bölümünü durdurmayı başardı. Bütün bunlar insanlara hayatı daha da zorlaştırıyor.

Spiegel: Fakat bunlar insanları hükümete karşı hırçınlaştırmadı.

D'Escoto: Doğru. Dışardan gelen saldırı ne kadar büyük olursa, insanların yönetim etrafında toparlanmaları daha da fazlalaşır. Saldırıya uğrayan bir aile kenetlenir.

Spiegel: Aile kim tarafından tehdit edildiğini hissediyor? Sahillerinizdeki ABD filosu tarafından mı, yoksa özellikle kuzeyde Nikaragua'ya saldıran "Contras"lar tarafından mı?

D'Escoto: "Contras"lar çoktan bir tehdit olmaktan çıkıp, gerçek bir olgu haline geldiler. Onlarla eğer ABD'nin desteği olmasaydı çoktan başa çıkmıştık. En büyük problem ABD'nin bize karşı yürüttüğü savaştır. ABD bize karşı "Contras"ların yardımıyla savaşıyor. Amerikalılar bunun ötesinde Honduras ordusunu saldırıya hazırlıyorlar. Sahillerimizdeki ABD filosunu da aynı şekilde ciddiyi almak zorundayız.

Spiegel: Deri enselilerin çıkartma yapacaklarına gerçekten inanıyor musunuz?

D'Escoto: Sadece "Contras" ları defetmek ve Honduras'ın muhtemel bir işgaline karşı koymak için hazır olmak yetmez. Bir Amerika işgaline karşı da hazırlıklı olmak zorundayız.

Spiegel: Zorunlu askerliği bu nedenle mi uygulamaya sokuyorsunuz?

D'Escoto: Evet. Fakat bu tedbirin acemileri silah altına alma işlemini düzene sokmak için alındığını eklemek zorundayım. Gönüllü eksikliği asla çekmedik. Zorunlu askerlik mutlaka daha fazla askerimiz olacağı anlamına gelmez. Fakat savunma hazırlığımız güçlendirilecektir.

Spiegel: Bir yönden her yönüyle savaş hazırlığı yapılırken, bu arada diplomatlar da faaliyet halindeler. Reagan'ın özel danışmanı Richard Stone buraya seyahat edip duruyor, Henry Kissinger Nikaragua'ya geleceğini bildirdi. ABD'nin diplomatik çabalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

D'Escoto: ABD'nin diplomatik çabaları tam bir maskaralık. Eğer Amerikalılar gerçekten diplomatik bir çözüme ilgi duysalardı, filoyu göndermezlerdi.

Spiegel: Amerikalılar diplomatik ve askeri eylemlerin birbirinden ayrı görülmemesi gerektiğini söylüyorlar.

D'Escoto: Görüşmelerdeki tekliflerimizde gösterdiğimiz esnekliğe cevap olarak filoyu gönderdiler. Sonra da resmi açıklamalarımızın tehditkar davranışlarının nedeni olduğunu ve güç gösterilerinin başarı sağladığını iddia ettiler. Fakat bu tamamen yanlıştır. Esneklik ve aklı zayıflıkla karıştırıyorlar.

Spiegel: Amerikalıların hiçbir şart altında görüşmekten yana olmadığını mı söylemek istiyorsunuz?

D'Escoto: Eğer gerçekten diplomatik hareket arıyorlarsa, bizimle aynı düzeyde konuşmaları gerekirdi. Fakat bunu istemiyorlar. Mr. Stone buraya geldiğinde kumandan Ortega ona ikili ilişkilerimiz üzerine konuşmaya oldukça ilgi duyduğumuzu söyledi. Stone şöyle cevap verdi: "Bunun gerekli olduğuna inanmıyorum. Çünkü nihayetinde Birleşmiş Devletler süper bir güç, Nikaragua ise çok küçük bir ülke. Kendimizi Nikaragua tarafından tehdit edilmiş hissetmiyoruz, bu nedenle ikili ilişkilerimiz üzerine konuşmaya ihtiyaç duymuyoruz." Tam böyle söyledi.

Spiegel: Bu Amerika'nın Orta Amerika diplomasisi için tipik midir? Siz, Washinton'un Orta Amerika politikasını belirleyen Reagan'ın Birleşmiş Milletler temsilcisi bayan Jeana Kirkpatrick gibi diğer ABD temsilcileriyle de konuştunuz.

D'Escoto: Jeana Kirpatrick çok kavgacı idi ve güçlü olanın haklı olduğu fikrine de inanıyordu: Amerika en güçlü olduğu için istediğini yapmakla haklıdır. Böyle diplomatlar anti-diplomasiyi kişi olarak somutluyorlar.

Spiegel: Orta Amerika'da yakında yine bir darbe oldu. Guetamala'daki darbe ile bölgedeki kriz arasında bir ilişki görüyor musunuz?

D'Escoto: Amerikalılar Guetamala'daki yeni hükümeti, iktidar değişikliği henüz resmen tasdik edilmeden tanıdılar. ABD açıkça yeni hükümetten çok memnun.

Spiegel: Fakat ABD'nin devrilen General Rios Montt ile de kötü ilişkisi yoktu.

D'Escoto: Doğru. Fakat belki de daha iyi bir adam arzuladılar. Yeni hükümet açıkça selefleri Rios Mott'u, politik bir çözüm aramakla suçladılar. Yeni hükümet bir diyaloğa ilgi duyduğu izlenimi verecek en küçük bir belirtiye bile izin vermek istemiyor. Bana Orta Amerika'daki durum Guetamala'daki darbeden sonra daha da ciddileşti gibi geliyor.

Eli Bıçaklı Bir General

Yukarıdaki fotoğrafta eli bıçaklı olarak görülen kişi bir sokak serserisi değil. Faşist Arjantin Cuntası'nın anlı şanlı general eskilerinden. Adı Luciano Benjamin Menendez. 1979 yılında "faşist diktatörlük karşısı göstericilere gevşek davranıldığı" gerekçesiyle isyan edene kadar 3. ordunun ve ülkenin ikinci büyük kenti olan Cordoba'daki askeri garnizonun komutanlığını yapmış. Ve görevli olduğu sırada pek çok ölüm emrini bizzat vermiş. Yukarıdaki fotoğraf faşist cuntanın yıkılıp, Arjantin'de demokratik mekanizmaların işlerliğe başlamasından sonra, bir göstericiler gurubunun kendisini tanıyıp, "katil, katil" diye bağırmaları anında çekilmiş. Azılı halk ve demokrasi düşmanı general eskisinin emrinde artık, koskoca ordular, tanklar, tüfekler toplar yok. O da bıçağını çekmiş. Kuşkusuz kör bir bıçakla artık azgın kapitalist çevrelerin, emperyalizmin çıkarlarını koruyamaz. Bir çırpıda onlarca, yüzlerce ilerici, demokrat ve anti-faşisti öldüremez. Ama, emperyalizmin çıkarları adına halkına ihanet eden satılık generallerin insanlık düşmanlığında ulaştıkları mertebeyi böylesine açık ve çarpıcı bir şekilde göstererek, insanlığa ilk ve son olarak yararlı bir hizmette bulunabilir. O da bunu yapıyor.

Darısı tüm faşist generallerin ve de Evren ve şürekasının başına!

□□

Faşist Evren Yönetimi Dördüncü Yılında Lanetlendi

12 Eylül 1980'de silah zoruyla iktidarı gaspeden faşist generaller çetesi başta F.Almanya olmak üzere Avrupa' nın çeşitli ülkelerinde yapılan gösterilerle protesto edildi.

Önceki yıllarda bütün örgütler tarafından birlikte yapılan protesto gösterileri bu sene aynı beraberlik sağnamadığı için ayrı ayrı yerlerde yapıldı. Ve bu durum da eylemlere katılımı azalttı.

GERÇEK Avrupa Komitesi'nin de içinde bulunduğu ve Ala Rızgari, Birlik Yolu, Devrimci İşçi, İşçi Gerçeği, KKDK, KOMKAR, Kurd-Kom (KHE-KKDK), Kürdistanlı Devrimciler, Proleter Dayanışma, Tekoşin Taraftarları, Denge Komal, Kurtuluş, DİBAF ve FİDEF'ten oluşan örgütler 8 Eylül günü KÖLN' de binlerce kişinin katılımıyla bir yürüyüş ve miting düzenlediler.

Miting öncesi yaygın bir şekilde dağıtılan "4. Yılında Faşist Diktatörlüğü Protesto Yürüyüşüne Katılalım" bildirisinde, tüm siyasi tutukluların serbest bırakılması ve dünya barışını tehlikeye sokan Amerikan füzelerinin Avrupaya yerleştirilmesinin durdurulması ve yerleştirilenlerin de sökülmesi isteniyordu. Bildide, 12 Eylül 1980'de başlayan baskıların aynen devam ettiği, ekonominin daha da çıkmaza girdiği belirtiliyor, Avrupa ülkelerinde gelişen yabancı düşmanlığına karşı mücadele etmenin gereği hatırlatılıyordu. Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndaki her türlü baskıya rağmen halk güçlerimizin değişik alanlardaki direnişini dile getiren bildirinin bir yerinde şöyle deniyordu.

"Ancak toplumun değişik kesimlerinde oluşan hoşnutsuzluğa, cezaevlerinde geliştirilen direnişlere cevap vererek onları bir kanalda birleştirecek, faşist diktatörlüğü yerle bir edecek, anti-faşist mücadele birliği henüz sağlanmış değil. Faşist diktatörlük 5. yılına girerken Türkiye ve Türkiye Kürdistanı demokrasi güçlerinin BİRLİK sorunu yakıcı olma özelliğini koruyor. Faşizmin 5. yılında, faşizmi yıkacak olan halk güçlerimizin ortak mücadelesinin sağlanması için her türlü desteğimizi sağlayalım".

Yine miting günü dağıtılan ve Türkiye Sosyalist İşçi Partisi imzasını taşıyan bildirinin bir yerinde şöyle deniyordu: "Kardeşler, TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİ PARTİSİ, faşist cuntaya karşı esas olarak yurt içinde ve gücü yettiği, eli uzandığı her yerde yürüttüğü mücadelenin bir parçası olarak, darbenin dördüncü yıldönümünde sizlere sesleniyor. Ve darbenin onuncu yıldönümünde de böylesi toplantılar yapmak zorunda kalınabileceği konusunda sizi uyarmak istiyor."

Daha sonra yürüyüş korteji miting alanında toplandı. Protesto mitingini organize eden örgütler adına yapılan ortak konuşmalardan sonra miting sona erdi.

TÜRKÜLERİMİZ KARDEŞTİR SİTRANEN ME DOSTİN

Tanınmış Türk ve Kürt sanatçıları Melike ile Şıvan Eylül ayının sonlarından itibaren Almanya'nın çeşitli kentleri ile Paris, Brüksel, Amsterdam, Kopenhag, Göteborg ve Stockholm gibi kimi Avrupa kentlerini kapsayan bir konser turnesine çıkmaya hazırlanıyorlar.

"Türkülerimiz kardeştir/ Sitranen me dostin" adlı 3 saatlik müzik programına Orhan Temur ve 3 Alman müzisyen de eşlik ediyor. Konserler boyunca şarkılar, anonslar türkçe/kürtçe iki dilden sunulacak, çeviri özetleri dia ile perdeye düşürülecek.

22 Eylül'de Arnheim-Holanda'da başlayacak ilk konserden sonra; 12 Ekim Berlin (Teknik Üniversite'de), 4 Kasım Hannover (Üniversite Audimax'da), 11 Kasım Köln (Schauspielhaus'ta), 15 Kasım Marburg (Üni-Audimax'ta) sürecek olan konserlerin daha sonra gerçekleştirilecek olanları için ise tarih belirleme çalışmaları sürüyor.

1984 yılı sonuna kadar sürecek konserler sırasında, konser verilen ülkelerin radyo ve televizyonları ile çeşitli röportajlar da yapılacağı bildiriliyor.

Ayrıca Şubat 1985'te Avustralya'nın Sydney ve Melbourne kentlerinde de iki konser verilecek ve Avustralya TV'si için çekim yapılacak.

Bu arada sanatçıların yeni şarkılarından hazırlanan bir kaset hazırlandı ve bu şarkıların çeşitli ülkelerde LP haline getirilmesi için çalışmalar başlatıldı.

22 Eylül Cumartesi günü saat 13.30'da ise ZDF'in "Nachbarn in Europa" programında "Europa Singt" isimli bir müzik konseri yer alıyor. Programa Melike, birisi türkçe, birisi kürtçe iki şarkıyla katılıyor.

□□

Cunta Kürt Halkına Kan Kusturuyor

Bir maceracı gurubun karakol baskını bahane eden faşist cunta Türkiye Kürdistanında düzenlediği "sürek avıyla" kürt halkına kan kusturuyor. Kürdistanın birçok bölgesinde yürütülen askeri operasyonlarla, köyler basılıyor, insanlar acımasızca dövülüyor, sürüklenip götürülüyor. Irkçı türk burjuvazisi Atatürkçü ordusunu kullanarak Kürt halkına öyle birgözdağı vermek istiyor ki, eski kuşakların anılarında kaybolmaya yüztutan zulmü tazelesin. Kürt halkının bilincinden kurtuluş fikrini temizlesin.

Türk ordusu yüzlerce köylüyü, kürt emekçisini, dağdaki çobanı topluyor bu sürek avında. Burjuva gazetelerinde kürt emekçilerinin resimlerini "şakiler" yakalanıyor şeklinde utanmadan basıyor.

Avrupa'daki demokratik işçi örgütleri türk burjuvazisinin yürüttüğü bu sindirme hareketine karşı avrupa kamuoyunu aydınlatmak ve harekete geçirmek amacıyla şu bildiriyi yayınladılar.

KÜRT HALKINA KARŞI
İMHA SAVAŞINI
PROTESTO EDİYORUZ

Faşist Cunta 18 Ağustos 1984 günü Eruh ve Şemdinli' de meydana gelen olayları bahane ederek, İran ve Irak zorba yönetimleriyle anlaşarak İran ve Irak Kürdistanı'na karşı geniş bir askeri saldırıya geçti.

4000 kişilik özel komando birliğinin hava ve kara kuvvetlerinin eşliğinde yürüttüğü sindirme ve tutuklama operasyonu sürüyor. Yüzlerce kişi işgalci güçler tarafından tutuklandı. Yoğun bir terör ve zulüm uygulanıyor.

Faşist cunta, saldırıya Eruh ve Şemdinli'de meydana gelen olayları gerekçe gösteriyor ve haydutluğunu "huzur hareketi" olarak adlandırıyor. Cunta, uzun bir dönemdir böyle bir saldırının hazırlığı içindeydi. Son aylarda Hakkari bölgesinde geniş askeri yığınıklar yaptı. Yöre halkı sistemli biçimde göçe zorlandı. En son olarak sınır bölgelerinde bu planın bir parçası olarak "mal bildirimi" adı altında yeni bir baskı uygulaması başlatılmıştı.

Tüm bu uygulamalar ve en son Türk ordusunun askeri saldırısı, Kürt halkını sindirmek, Kürdistan ulusal kurtuluş güçlerini, özellikle İran ve Irak Kürdistanı'ndaki silahlı direnme hareketini çökertmek amacına yöneliktir.

Türkiye ve Kürdistan'lı Emekçiler, Tüm Yurtsever, İlerici Güçler!

Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nda tüm insan haklarını barbarca çiğneyen, halklarımızı süngü zoruyla, işkence ve cinayetlerle susturmaya çalışan bu zorba rejimin, Kürt halkına karşı giriştiği yeni imha savaşına karşı çıkın. Bu saldırıyı etkin bir biçimde protesto ve teşhir edin. Kürt halkıyla güçlü bir dayanışma gösterin. Emperyalizmin ülkemizdeki ve bölgedeki oyunlarını bozmak için güçlerimizi birleştirelim!

Avrupa Demokratik Kamuoyuna!

İşgalci Türk ordusunun ülkemizde halkımıza karşı açtığı yoketme savaşına, soykırımlarına, İran ve Irak Kürdistanı işgal hareketine karşı sessiz kalmayınız! Türk ordusunun bu saldırısını protesto ediniz! Hükümetlerinici Türk cuntasına ve Türk ordusuna yaptığı yardımları kesmeye çağırınız!

Faşist Yönetimin Başbakanı Almanya'da

(Baştarafı 1. sayfada)

tekim Genscher, Zimmermann'ın hazırlattığı raporla "pişmiş aşa soğuk su katmasını" sert bir şekilde eleştirdi. Ve yaptığı açıklamada, "biz bu işi sessiz sedasız hallediyorduk. Şimdi böyle bir densizlik edip adamları kızdırmanın ne alemi var" demeye getirdi. Böylece Bonn'daki sağ partiler koalisyonunu oluşturan Hür Demokratlar ile Birlik Partileri arasındaki yabancılar politikasına ilişkin tek farklılık bu olayla bir kez daha açığa çıktı. Genscher ve Partisi Bonn Hükümeti'nin yabancılar politikasına "incir yaprakları" ile "liberal" bir görünüm vermeyi amaçlarken, Birlik Partileri böylesine bile gerek duymuyor, politikalarını tüm çıplaklığıyla uygulamakta ısrar ediyorlardı.

Tercüman Gazetesi'nin F.Almanya'daki Türkiyeli işçilerin sorunlarını tespit kampanyasının neye hizmet ettiği ise, bu isteklerin topluca yayınlanmasıyla açığa çıktı. Yurtdışındaki işçilerin istekleri olduğu iddia edilen ve başbakana bildirildiği açıklanan 30'a yakın konunun yer aldığı listede özellikle kimi "çarpıcı işçi istekleri" dikkati çekiyordu. İşte "istekler listesinin" ikinci maddesi : "Almanya'daki emeklilik sigorta primlerinin, hükümetler arasında bir anlaşma sağlanarak, vatandaşın eline verilmeden, hangi kanal ile olursa olsun Türkiye'ye aktarılmasının temini."

Yani sözgelimi kimi Türkiyeli işçiler Tercüman gazetesine başvurarak, Alman Hükümeti emeklilik primlerimizi Almanya'da bizim elimize vermesin. Direkt Türkiye'ye göndersin. Biz Türkiye'de Türk parası olarak alalım demişler! Türkiyeli işçileri –bazıları ne kadar bilinçsiz olursa olsun– böyle bir enayilikten tenzih ederek, Tercüman Gazetesi'nin bu yüzsüzlüğü karşısında şapka çıkartmak gerekiyor.

Bu "talep"in hemen altında yer alan 3. "istek" ise şu: "Kar getirici kuruluş ve tesislere (boğaziçi köprüsü, otoban ve fabrika vs.) öncelikle yurtdışındaki vatandaşlarımızın ortak ettirilmesi, öncelik hakkı tanınması". Şimdi geçmişte Türk Hükümetleri' nin hangi girişimine güvenmişse kazıklanmış Türkiyeli işçilerin yıllardır göz nuru, alın teri biriktirdiklerini paralarını, Özal'ın tekelci parababalarına ek kredi olanakları sağlamak için tezgahlamaya çalıştığı ve sonunun batak olduğu baştan belli bu girişimine "mal bulmuş mağribi" gibi hücum edeceklerini düşünen bu "sivri zekalılara" gülünmezse ne yapılır.

Yurtdışındaki işçilerin değil, Türkiye'deki parababalarının isteklerini yansıtan ve çoğu antidemokratik özlemlerle dolu bu "istekler listesi" nin bütünü üzerinde durmanın bir anlamı yok. Ancak şu gerçek apaçık ortaya çıkıyor ki, Özal ve "işbitirici ekibi" ile işadamları gurubunun F. Almanya gezisi hemen hemen tek bir amaca yönelik. Yurtdışındaki işçilerin dövizlerini iç etmek. Ve bunu "serbest dolaşım" ve benzeri konularda taviz veriyor görünerek, Alman hükümetinin suç ortaklığıyla birlikte gerçekleştirmek.

□□

YILMAZ GÜNEY ÖLDÜ

(Baştarafı 1. sayfada)

saklandı. 12 Eylül faşist darbesinden sonra hapishaneden kaçmayı başaran sanatçı Fransa'ya yerleşerek, sinema çalışmalarına bu ülkede devam etti. Senaryosunu hapishanede yazdığı ve yönettiği 'YOL' filmi ile Cannes Film Festivali'ne katılan sanatçı, bu filmi ile birincilik ödülü alarak adını bütün dünyaya duyurdu.

Yılmaz Güney sinemaya ilk adımını avantür filmlerle attı. 'Mor Defter', 'İkisi de Cesurdu' bu filmlerin başında geliyordu. Daha sonraları ona asıl ününü kazandıran 'UMUT' filmini yaptı. Bu film gösterime girdiği yıl üzerinde en çok konuşulan film oldu. Hudutların Kanunu, Acı, Ağıt, Endişe, Arkadaş, Baba gibi filmler onu Türk sinemasındaki tartışılmaz yerine oturttu. Senaryosu Yılmaz Güney tarafından yazılan 'SÜRÜ' filmi onun yurtdışında da tanınmasını sağlayan ve Avrupa'nın hemen tüm ülkelerinde gerek sinema gerekse televizyonlarda gösterilen film oldu.

Yılmaz Güney sinema alanının dışında edebiyatla da uğraştı. Senaryosunu hazırladığı önemli filmlerinin çoğunu daha sonra hikayeleştirerek yayınladı. 'BOYNU BÜKÜKLER' adlı romanı sinemada şöhret olmadığı yıllarda yazıldı ve piyasa sürüldü. Ancak roman geniş okuyucu kitlesinin eline uzun yıllar sonra ulaşabildi.

□□

Özal Protesto Edildi

(Baştarafı 1. sayfada)

● Kürt halkı üzerinde ırkçışoven baskılar devam ediyor. Kürt halkını sindirmek için sürdürülen askeri operasyonlar arttı. 18 Ağustos 1984 günü faşist Cunta'nın emri üzerine Türk ordusu Irak ve İran Kürdistanı'na saldırdı. Bu saldırı gerici İran ve Irak yönetimlerinin onayıyla gerçekleşti. NATO Başkomutanı Rogers' in Türkiye ziyaretinden kısa bir süre sonra gerçekleştirilen bu saldırıyla, Türk ordusu, Kürdistan ulusal kurtuluş güçlerini, özellikle İran ve Irak Kürdistanı'nındaki direnme hareketini çökertmeyi amaçlıyor.

● Uluslararası Para Fonu (İMF)'nin direktiflerine sıkı sıkıya bağlı olarak yönlendirilen Özal'ın ekonomi politikası halk yığınlarının geniş kesimlerini tam bir yoksulluğa sürükledi. Ülke her yönüyle uluslararası tekellere daha çok bağlandı. İşsizlik oranı % 20' yi aştı. Ücretlilerin satın alma gücü % 50 oranında düşüş kaydetti."

Mitingte yapılan konuşma, yukarıdan sıralanan nedenlerle, Türkiye'deki faşist rejimi ve bu rejimin temsilcisi Özal'ın Bonn ziyaretini, yine Türk ordusunun İran ve Irak Kürdistanı'na yönelik saldırısını, bu saldırıya ortaklık eden İran ve Irak yönetimlerinin protesto edilmesi gerektiğini belirterek bitirildi.

Dortmund'da Barış Forumu Yapıldı

"Krefeld Girişimi"nin 8-9 Eylül tarihlerinde Dortmund Westfalenhalle'de düzenlediği 4. Barış Forumu'na 15.000 kişi katıldı. Değişik ülkelerden 1000'in üzerinde sendikacının, politikacının, bilim ve din adamının, sanatçının, barış ve gençlik örgütü temsilcilerinin katıldığı forumun ikinci gününde "Sanatçılar Barıştan Yana" adı altında bir de şenlik düzenlendi.

"Hiroşima Avrupa'yı ve Dünyayı Uyarıyor" adı altında toplanan forumda konuşan değişik konuşmacılar, Pershing II ve Cruise füzelerinin yerleştirilmesine son verilmesini, yerleştirilmiş füzelerin kaldırılmasını ve Sovyetler Birliği ile ABD arasındaki silahsızlanma görüşmelerine yeniden başlanmasını talep ettiler. Toplantı sonunda "Krefeld Girişimi" tarafından yapılan çağrıda şöyle deniyor:

"Hiroşima Avrupa'yı ve Dünyayı Uyarıyor: Silahlanma Çılgınlığına Son!

Yeni kitle imha silahları dünyayı Hiroşima'dan bin kat daha fazla bir tehlikeyle karşı karşıya getirmiştir. Ancak silahlanmanın hemen durdurulmasıyla bir silahsızlanmaya gidilebilir.

Bu nedenle tüm hükümetlere şu çağrıyı yapıyoruz:

- Atom silahlanması hemen durdurulsun,
- Uzayın askeri amaçlarla kullanılması yasaklansın,

Fedaral hükümetten de şunları talep ediyoruz:

- Pershing II ve Cruise füzelerinin yerleştirilmesine son verilsin,
- Silahlanmaya hemen son verilsin ve silahlanma harcamaları dondurulsun.

Ancak böyle yapılmakla dünya Hiroşima'nın başına gelenlerden kurtarılabilir."

□□

ABD'nin Komplosu Açığa Çıkıyor

(Baştarafı 7. sayfada)

Pearson'a göre Amerikalılar ancak "tam da o gece tüm kontrol ve keşif sistemlerinin çökmesi halinde KAL-Jumbo uçağını gözden kaçırabilirler." "Çok muhtemeldir ki, ABD hükümeti bilinçli bir politik kararla, bu olayı bilgi elde etmek için fevkalade imkanlar doğurabileceği ve Sovyetler' in sivil bir uçağı düşürmeye cesaret edemeyeceği varsayımıyla suçsuz 269 insanın hayatını tehlikeye atmıştır."

Askeri pilotlar çok daha önceleri ABD tarafından "yem" olarak kullanılmışlardı. Nitekim 28 Ocak ve 10 Mart 1964 tarihlerinde T-39 ve RB-66 tipi ABD uçakları Alman Demokratik Cumhuriyeti'nin hava sahasına 100 km kadar girmişler ve bu nedenle düşürülmüşlerdi. Bu her iki olayda da, Amerikalı savunma uzmanlarının söylediklerine göre, 19 Ocak günü fırlatılan keşif uydusu Varşova Paktı' nın hava savunmasını incelemek için "optimal pozisyonda" bulunuyordu.

Tanınmış İngiliz askeri dergisi "Defence Attache" KAL uçuşunun da oldukça yaygın ABD casusluk faaliyetlerinin bir parçasını oluşturduğundan hareket ediyor. Dergiye göre, Boeing 707'lerin çok benzeri RC-135 tipinde bir askeri keşif uçağı Jumbo jet de Sovyetleri şaşırtmak için KAL 747'ye refaket ettirilmiştir. Yasak bölge Kamçatka'ya varmadan önce 747 uçağı tehlikeli rotasını sürdürürken, RC-135 geri döner.

Pearson gibi "Defence Attache" de, operasyonun planlayıcılarının sivil uçağın işten kazasız belasız sıyrılacağını bellediklerini vurgulamaktadır.

Magazin bunları kendini "P.O adam" olarak tanıtan ve ismi gizli tutulan bir uçuş mühendisine dayandırıyor. Stern' in edindiği bilgiye göre, bu uçuş mühendisi eskiden Amerikan hava kuvvetlerinde "hassas bir bölgede" çalışımış.

"P.O adamın" teorisi, ABD' nin neden ilk başta bir RC-135'i KAL uçağının yakınında bulundurduğunu reddetmesini de açıklıyor. Başkan Reagan RC-135'in KAL-747' den 1600 km uzakta bulunduğunu ve uçağın düşürülmesinden çok önce indiğini söylemişti.

Denver'den gizli istihbarat uzmanı Tom Bernard buna, bölgede devamlı bir RC-135 uçağının uçtuğunu belirterek itiraz ediyor. Reagan'ın Sachalin-Kamçatka hava sahasının kontrolsüz bırakıldığı yolundaki açıklaması da "inandırıcı değildir." Yıllarca RC-135 tipi keşif uçağında hizmet yapmış Bernard aynı şekilde, ABD hükümetinin olaydan hiçbir haberinin olmadığı şeklindeki açıklamasına da karşı çıkıyor: "Olayın tüm seyrinin ta başından beri ABD gizli istihbaratı tarafından çok iyi izlendiğini ve anında değerlendirildiğini kabul etmemiz için çok iyi dayanaklarımız var."

KAL yolcu uçağının rotasını şaşırdığı şeklinde bir yıl önce ortaya atılan iddiaya bugün tüm uzmanlar şüpheyle bakıyorlar. Eski Luftansa pilotu Rudolf Braunburg, –mümkün değil ya– tüm cihazların arızalanması ya da her üç INS seyir sisteminin (Navigationssysteme) yanlış programlanması halinde bile uçak mürettebatının "yanlış rotada olduklarını farkedebileceklerini" belirtiyor.

Öte yandan rotadan 700 km kadar bir sapma da KAL pilotlarının tecrübesiyle çelişmektedir. 10580 uçuş saatiyle Güney Kore'nin en tecrübeli pilotlarından biri olan Chong Pyong-in New York-Anchora-Seul hattını daima problemsiz uçmuştu. Pilota çok iyi elektronik bilgisinden dolayı "Mr. Computer" adı da takılmıştı.

ABD dışişleri bakanlığında eskiden gizli istihbarat uzmanlığı yapan John Keppel bir başka muammayı da çözdü: KE 007 uçağı, uçuşuna niçin 45 dakika geç başlamıştı? Uçak, Los Angeles'ten gelen Kore Hava Yollarına ait 0-15 sefer uçağı beklemişti. Bu Jumbo jet, KE 007 uçağı rotasından saparken, esas doğru olan rota üzerinde uçmaktaydı. Casusluk yapan uçağı kamufle etmek için de kendi mürettebatını gerek Tokyo' daki gerekse Seul'daki kontrol kulelerine "KE 007"nin mürettebatıymış gibi tanıtıyor ve aynı kod numarası ile pozisyon bildiriminde bulunuyor.

ABD savunma bakanı Casber Weinberger bu açıklamaları "Sovyet propagandası" diyerek reddediyor. Buna rağmen hergün daha çok kişi ABD kongresinin araştırma açmasını istiyor. John Keppel şöyle diyor: "Bir araştırmaya ihtiyaç var, zira askeri ve politik yönetimimiz korkunç bir şüphe altında bulunuyor"

Jochen SCHİLDT
Spiegel, sayı 36, 30 Ağustos 84

ABD'nin ve Nazi Almanyasının Dış Politika Benzerlikleri

(Baştarafı 4. sayfada)

lanması, Avrupa halklarının özgürlüğüne kavuşması ve sosyalist kampın büyümesiyle neticelendi.

Bugün Birleşmiş Milletler' de büyük çoğunluk barış içinde birlikte yaşamaktan ve silahsızlanmadan yana olmalarına rağmen atom savaşı tehdidine karşı farklı toplumsal sistemlere sahip devletlerin bir koalisyonu mevcut değil. Gerçi SSCB bugünkü politik, ekonomik ve askeri gücüyle savaş plancılarını iki kere düşündürecek ve onların barbarca planlarını boşa çıkaracak durumdadır. Reagan kliğinin sosyalist ülkelere yaptığı tehditten ABD'nin kendisi de kurtulamaz. Fakat buna rağmen bir maceranın yolaçacağı nükleer bir felaketi önleyecek mutlak bir güvence yok. Tarihsel olarak yok olan sınıfların "benden sonrası tufan" düşünceleri biliniyor. Nitelik olarak yeni bilimsel-teknik gelişme şartları altında böyle bir pratik tüm insanlık kültürünün yok olması sonucunu verir. Reagan yönetimi ancak tüm insanlığı yokedebilirse sosyal gelişmeyi durdurabilir.

Tam da bu şartlarda toplumsal güçler büyük bir önem kazanıyor. Eğer çağımızın en büyük kitlesel hareketi olan barış hareketi Reagan yönetiminin Hitler Almanyası'nın dış politikasına olan bu tarihsel paralelliği tanırsa, atom füzelerinin yerleştirilmesine başlanmasına rağmen savaşı önlemek için yeteri kadar direniş geliştirilebilir. Henüz vakit geçmiş değil. Dünyanın batması bir kader değildir. Atom füzelerinin yerleştirilmesi durdurulup, yerleştirilenler sökülebilir ve atom silahlarından arındırılmış bölgeler yaratılabilir. Fakat bu barış hareketinde birliği ve barış hareketinin daha aktif olmasını zorunlu kılmaktadır.

□□

Bulgaristan'da Kültürel

(Baştarafı 10. sayfada)

mirasına ilişkin belgeler ve malzemeler korunuyor.

3 milyonun üstünde esere sahip müzelerin sayısı yaklaşık 200'dür. Bulgar müzelerinde korunan sanat yapıtlarıyla dış ülkelerde düzenlenen sergilere çok büyük ilgi gösteriliyor. Son yıllar içinde ülkedeki müzeler 16 milyon dolayında insan tarafından ziyaret edildi. Bu ziyaretçilerden beşte biri yabancı ülke yurttaşı idi.

Bulgaristan'daki kütüphaneler en yaygın ve en demokratik kuruluşlardır. Değişik kitle iletişim araçlarının hissedilir boyutlardaki rekabetine karşın, kütüphanelere ilgi azalmıyor.

Kütüphaneler, sahip bulundukları muazzam kitap hazinesiyle, estetik eğitime ilişkin ulusal programın gerçekleştirilmesine katılan, komünistçe eğitim çalışmalarına etkin yardımda bulunan ve okurlarının genel kültür düzeyini yükselten kültürel ve ideolojik kuruluş rolünü görüyor. Kütüphanelerde 75 milyon ciltten fazla kitap, 4 milyonun üstünde periyodik yayın organı ve başka kütüphane malzemeleri korunuyor.

Kitap yayımı ve basın, sosyalist kültürün gelişmesinde önemli rol oynuyor. Yayınlanan kitap ve broşürlerin yıllık tirajı 60 milyonu buldu.

Gazetelerin yıllık tirajında özellikle büyük artış gözleniyor. Bu alandaki artış 900 milyonu aşmış bulunuyor.

Son yıllar içinde radyo ve televizyon hızla halkın yaşamına girdi. Yayınların ülküsel ve sanatsal düzeyi hissedilir ölçüde iyileştirildi.

Dayanışma

YAZIŞMA ADRESİ: Postfach: 10 16 34, 4100 Duisburg 1 – F.Almanya, BANKA HESABI: Sparkasse Dinslaken, Konto-Nr: 833731, BLZ: 352 510 00

URUGUAY KADINININ MÜCADELESİ

(Baştarafı 7. sayfada)

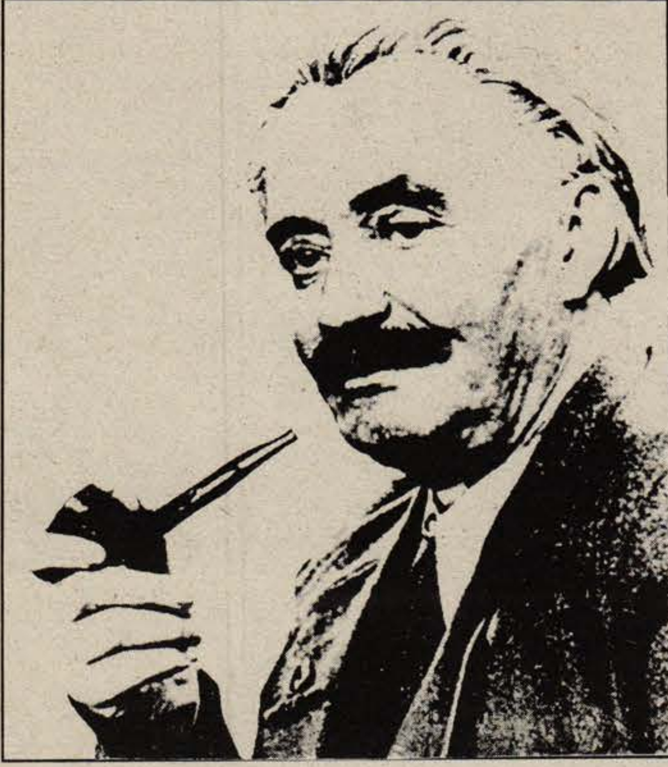
kılmasını istiyoruz. Selva Punto Ricles'te tutuklu olup ağır hastadır.

Uruguay kadını, tüm Latin Amerikalı kadınlar gibi, ülkesinde demokrasi, özgürlük ve bağımsızlık için yoğun bir mücadele vermektedir.

Uruguay kadınları Nikaragua, El Salvador, Türkiye ve diğer ülkelerin halkları ile dayanışma içerisindedir.

Rosa Maldonado
Avrupa Uruguay Kadınlar Koordinasyon Sorumlusu

Bulgaristan Devriminin 40. Yılı

Bulgar halkının monarko-faşist diktatörlüğe karşı uzun yıllar süren kahırlı mücadelesi 9 Eylül 1944 sabahının erken saatlerinde Vatan Cephesi'nin iktidarı ele geçirmesiyle sona erdi. Bir gece önce Bulgar partizan birlikleri Sofya'nın en önemli yerlerini ele geçirmiş ve monarko-faşist diktatörlüğün kralı, bakanları ve generalleri tutuklanmıştı. Bulgar halkının ayaklanması Sovyet ordusunun tayin edici yardımıyla zafere ulaştı ve ülkede halk iktidarı kuruldu. Devrimden bu yana 40 yıl geçti ve Bulgar halkı geri kalmış bir ülkeden sosyalist bir toplum yarattı. "Bir ulus, diğer uluslardan birçok şey öğrenebilir ve öğrenmelidir" der Karl Marx. Türkiye devrimci hareketinin de gerek faşizme karşı mücadelede gerekse ileride sosyalist toplumun inşaasında Bulgar devrimci hareketinden öğreneceği çok şey vardır.

"Hem Kendi Halkımız, Hem de Dünya Barışı İçin Sorumluluk Taşıyoruz"

ZOLA DRAGOİÇEVA

Komünist ülküye bağlılık, sınav dönemlerinde sağlamlık ve marksist-leninist öğretiye sadakat; bütün bunlar Bulgaristan devrimci hareketinin, Lenin'in yerleştirdiği ve Bulgaristan Komünist Partisi'nin sadece Bolşeviklerde bulunan devrimci bir güç olarak değerlendirdiği en önemli özellikleri. Yurtseverlikle enternasyonalizmin bize özgü kaynaştırılması da, özel olarak Bulgarlara ait bir özelliktir.

Partimiz, yurtsever-enternasyonalist özü sayesinde diğer partilerin, devrimci hareketlerin ve halkların gelişim süreci, meziyetleri ve nitelikleri karşısında kendi ulusunu üstün ve büyük gören ya da onları küçümseyen marksizme yabancı tutumlara izin vermedi.

Georgi Dimitrof tarafından yönetilen Komünist Partisi, daha sonradan Vatan Cephesi'ne dönüşecek olan Halk Cephesi'nin inşaasında büyük başarılar elde etti. Halk Cephesi'nin anti-faşist çizgisinin doğruluğu tarih tarafından da kanıtlanmıştır. Anti-faşist güçlerin birliği sorunu ikinci dünya savaşı sırasında kendini çok daha acil olarak dayatmış ve tüm komünist partilerin çabalarının ağırlık noktası haline gelmişti. Georgi Dimitrov'un aktif girişimiyle Komintern'in VII. kongresi, halk cephesi politikasını daha da geliştirdi ve zenginleştirdi. Halk cephesi politikası temelinde, Hitler faşizmine ve onun tek tek ülkelerdeki desteklerine karşı olan tüm politik güçleri birleştirmeyi hedef alan ulusal bir cephenin kuruluşu düşüncesi geliştirildi.

Anti-Hitler koalisyonun ve bunun içinde tayin edici bir faktör olan Sovyetler Birliği'nin zaferi, anti-faşist cephe içerisindeki devrimci ve demokratik güçlerin tarihsel başarısını sağladı. Faşizme uluslararası ölçüde öldürücü bir darbe vuruldu. Bunun sonucunda Avrupa, Asya ve Afrika'daki birçok halk ulusal özgürlüklerini elde ettiler. Birçok ülke sosyalist gelişim yoluna girdi. Sosyalizm dünya ölçüsünde bir güç haline geldi.

Anti-faşist halk cephesi politikası sol sekterizmin olumsuz etkilerini ortadan kaldırmada, Bulgaristan Komünist Partisi'nin tarihinde etkili bir silah oldu. Dimitrov'un yeni politikası Parti'de hakim oldu. Georgi Dimitrov'un girişimi ve yönetimi altında 1942 yazında kurulan Vatan Cephesi'ne, bu halk cephesi politikasının bir neticesi olarak bakmak gerekir.

Vatan Cephesi halkın en geniş kesimlerini kucaklayan anti-faşist ve demokratik bir örgüt olarak kuruldu. Vatan Cephesi'nin programı anti-faşist mücadelenin tüm ana görevlerini ve daha sonraki bir hedef olarak da sosyalist devrimi formüle etti. Bulgaristan Komünist Partisi halkın en dolaysız ekonomik ve politik çıkarlarını dile getiren bu program sayesinde, geniş halk kitlelerini anti-faşist mücadeleye seferber etmeyi başardı. Böylece ne anti-kapitalist, ne de sosyalist görevler ön plana çıktılar. Programda formüle edilen somut ve dolaysız görevler, tüm potensiyel politik müttefiklerin ve işçi sınıfının tüm rezervlerinin katılımı olmaksızın düşünülemeyecek olan faşizme karşı mücadelenin oluşturulmasına yönelikti. Gerek Bulgaristan'daki gerekse dünyanın diğer parçalarındaki faşizmin, büyük sermayenin terörist, sömürücü ve insanları aşağılayıcı karakterinin en uç noktada ve açık olarak ortaya çıktığı bir egemenlik biçimi olduğu analizinden yola çıkan Vatan Cephesi programında, faşizmi hedefleyen bir saldırı ve halkın özgürlük, sosyal eşitlik ve mutluluk çabaları objektif olarak çakışıyordu.

Vatan Cephesi'nin kurulması için Komünist Partisi ülkedeki tüm sol muhalefet parti ve güçlerin temsilcileriyle ilişkiye geçti. Tüm çabalara ve çekişmeli görüşmelere rağmen burjuva partilerinin yöneticileri (Ulusal-Liberal Demokrat Parti ve Radikaller) teklifleri reddettiler. Partimiz buna rağmen Bulgar Çiftçi Partisi'nin sol kanadını, cumhuriyetçi "Sweno"yu, Sosyal Demokrat Parti'deki solcuları ve partisiz yurtsever aydınların geniş bir kesimini kazanmayı başardı. Bu parti ve grupların temsilcileriyle Vatan Cephesi Ulusal Komitesi Ağustos 1943'de kurulunca, tüm ülkede Vatan Cephesi'nin yüzlerce komitesi oluştu.

8 Eylül 1944'de Vatan Cephesi anti-faşist mücadelenin en üst biçimi olan halk ayaklanması çağrısı yaptı. Bu ayaklanmaya bir tümende 9 tugay ve 36 birlik halinde örgütlü 20000 partizan katıldı. Bu partizanlar şehir ve köylerde 200000'in üzerinde üyesi olan mücadele gruplarınca desteklendiler. Çok sayıda askeri birlikte gizli olarak örgütlenmiş örgütler de ayaklanmaya yardım ettiler. Vatan Cephesi 9 Eylül sosyalist devrimini Sovyet ordusunun tayin edici yardımıyla hayata geçirdi.

Zaferden sonra Vatan Cephesi yeni Bulgaristan'ın iç ve dış politikada üstesinden gelmek zorunda olduğu tarihsel görevlerin çözümünde yeri doldurulamaz bir rol oynadı: Eski politik sistemin parçalanması ve yenisinin inşaası; kapitalizmi yeniden inşaa etmek isteyen güçleri yalıtlamak ve dağıtmak; ekonomiyi yeniden canlandırmak ve sosyalist dönüşümünü sağlamak; Hitler Almanyasına karşı savaşa katılmak.

Georgi Dimitrov, savaşa, faşizme ve emperyalizme karşı başarılı bir mücadelenin yürütülebilmesi için işçi sınıfının proletarya enternasyonalizmi ruhunda eğitilmesini, işçi sınıfı arasındaki milliyetçiliğin ve şovenizmin kökünün kazınmasını önemli bir şart olarak görmüştü. Onun düşüncesine göre faşizme karşı mücadelede ve barışın korunmasında başarı, ancak kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfının mücadelesinin Sovyetler Birliği'nin barışçı dış politikasıyla uyum içerisinde olmasıyla mümkündür.

Barışın korunması bugün de insanlığın iyi niyet temeli üzerinde birliğini zorunlu kılan en önemli sorundur.

Herşeyden önce yeni bir savaş tehlikesiyle karşı karşıya olan genç insanlara seslenmek istiyorum: Biz sosyalist ülke insanlarının sadece kendi halklarımıza karşı değil ayrıca dünya barışının korunmasına karşı da sorumlu olduğumuzu asla unutmayınız. Barışın korunması ancak ülkedeki sosyalist inşaanın başarısıyla, kültür ve demokrasinin gelişmesiyle, refahın devamlı yükselmesiyle, parti, iktidar ve halk arasındaki birlikle sağlanabilir. Her birimizin sosyalizm davasına olan katkısı, aynı zamanda barış davasına, halklar arasındaki anlayışa ve işbirliğine de bir katkıdır.

Zola Dragoiçeva

Zola Dragoiçeva 18.8.1898 tarihinde doğdu. Kuzey Bulgaristan'daki Djala Slatina şehrinde büyüdü, pedagoji öğrenimi yaptı ve 1919 yılında Bulgaristan Komünist Partisi'ne girdi.

Zola Dragoiçeva devrimci faaliyetlerinden dolayı iki defa öğretmenlik mesleğinden atıldı. Dünyanın ilk antifaşist ayaklanması olan Eylül 1923 ayaklanmasına katıldığı için 15 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Aftan sonra partinin askeri örgütünün yönetim kurulunda Russe, Varna ve Filibe'de çalıştı.

Bulgar çarı III. Boris'e 1925 yılında yapılan bir suikast bahane edilerek başlatılan anti-komünist kampanya sırasında tutuklandı ve ölüme mahkum edildi. Fakat 1932 yılında yeniden afla dışarı çıktı. Bir yıl sonra da Moskova'ya gitti ve orada 1936 yılına kadar Lenin Okulu'nda eğitim gördü. 1937 yılında Merkez Komitesi'ne, 1940 yılında da Politik Büro'ya seçildi.

1942 yılında yeniden ölüme mahkum edilince yurt dışına kaçtı ve oradan partinin kitlesel çalışmalarını ve Vatan Cephesi'nin kuruluşunu yönetti.

Zola Dragoiçeva yaşlandığı için bu yılın 4 Ocağında Politik Büro'dan ayrıldı. Bugün Bulgar-Sovyet Dostluk Örgütü'nün onur başkanlığı görevini yürütmektedir. Zola Dragoiçeva'nın Bulgaristan devrimci hareketinin tarihini anlatan "Yenilgiden Zafere" adlı bir de kitabı var.

□□□□□□

Bulgaristan'da Kültürel Gelişme

Bulgar kültürü, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonraki dönemde tarihsel başarılara ulaştı; olgun sosyalist toplumda, yeni, çok yönlü gelişmiş kişiliklerinin biçimlendirilmesinin başlıca faktörlerinden biri haline geldi.

Bugün Bulgaristan'da okuma yurdu, kültür yurdu, tiyatro, kütüphane, müze, sinema vb. olmak üzere 18 000'den fazla kültürel kuruluş çalışmalarda bulunuyor. Tiyatro sanatı son yıllar içinde toplumun çağdaş istemlerini karşılama yolunda ciddi adımlar attı. Tiyatroların sayısı 63'ü buldu. Bunlardaki seyirci sandalyesi sayısı 25 900'dür. İl kentlerinin çoğunda tiyatroların seyirci kapasitesi, halkın artmış olan kültürel gereksinimlerini karşılayabilecek durumdadır. Sofya'da ve ülkenin daha büyük il kentlerinde ise bu konuda belirli bir yetersizlik var. Bulgaristan tiyatrolarında 1982 yılında 376'sı yeni olmak üzere 907 yapıt sahnelendi. Bunlardan 387'si Bulgar yazarlarının, 150'si Rus ve Sovyet yazarlarının, 370'i Batı Avrupa ve başka ülkelerin yazarlarının yapıtlarıydı. İzleyici sayısı 6 milyonun üstündedir.

Halk yaratıcılığının özgül bir biçimi olan amatör sanat, Bulgar toplumunun manevi yaşamında çok büyük bir rol oynuyor. Bugün ülkede 624 bin üyesi olan 29 500 amatör sanat topluluğu çalışmalar yürütüyor. Amatör sanat topluluklarının hemen hemen yarısı öğretim kuruluşları bünyesinde kurulmuştur. 13 000'den fazla olan bu amatör sanat topluluklarının üye sayısı 332 000 kadardır. Toplulukların toplam sayısının önemli bir kesimi Halk Okuma Yurtlarınca yönetiliyor. Halk Okuma Yurtları bünyesinde 194,0 bin üyeye sahip 10 000'in üstünde amatör sanat topluluğu vardır. Şarkı grupları, korolar, dans toplulukları ve "sanatsal okuma" gruplarının sayısı en fazladır. Amatör sanat çalışmalarına katılanların yaş özellikleri (% 83,7'si, 30 yaşına kadar kişilerdir), gençliğin amatör sanat çalışmalarına en fazla katıldığını kanıtlıyor.

Amatör sanat toplulukları, il merkezlerinde düzenlenen ve bazıları ulusal ve uluslararası etkinliklere dönüşen festivaller, gösteriler ve yarışmalar sırasında gelişme düzeyleri ve artmış olan sanatsal ustalıklarını parlak biçimde sergiliyor.

Boş zamanı yaratıcı çabalara adama biçimi olarak derneklerin rolü aralıksız artıyor. Gençler, bu derneklere giderek daha büyük ilgi gösteriyor. Ülkedeki dernek ve kulüplerin sayısı 5000'e yaklaşıyor.

Genç insanın yaratma olanaklarının geliştirilmesine de büyük özen gösteriliyor. 767 sanat ekolünde 37 000'den fazla çocuk eğitim görüyor.

Ülkede 3303 sinema var.

Bulgar film sanatı güvenli adımlarla, verimli bir yolda gelişmeye devam ediyor. Konulu film dalında olduğu gibi, belgesel, bilimsel-popüler ve çizgi film dallarında da kişileri ve konularını çağdaş yaşamdan almış, üstün ideallere ve sanatsal niteliklere sahip birçok özgün ve olgun sinema yapıtı yaratıldı. Bu yapıtlar Bulgaristan'da ve dış ülkelerde geniş takdir gördü. 1982 yılında 33 tam metrajlı, 341 kısa metrajlı ve aktüalite filmi çevrildi. 1960 yılında 10 konulu film çevrilmişken, 1982'de bunların sayısı 21'e yükseldi. 1982 yılında, 1970 yılına kıyasla 12 kat fazla, yani toplam 158 televizyon filmi üretildi.

Çağdaş Bulgaristan, Bulgar topraklarında yaşamış halklar tarafından yaratılan bütün manevi değerlerin doğal ve yasal takipçisidir. Bugün ülkede çok sayıda müze ve sanat galerisi var. Bunlarda büyük sayıda eser, halkın tarihsel ve kültürel

(Devamı 9. sayfada)